

שער שער הראשון שער עבודת הלב פרק ראשון הגדול

בו יתבאר עבודת האדם עבודה תמה בלב ומחשבה ובו יתבאר רוממות אל יתברך ויתעלה ועיקר כוונת בריאת האדם

יחוד היראה נאהבת הקבודה הכאה ממנה היא עיקר כוונת הכורא יחיש ויתעלה כבריאת האדם שיהא האדם עובד אותו יתברך ומעבודתו יגיע נחת רוח להכורא ית' ויתעלה דבר זה כתוב בתורה ושנוי כנביאים ומשולש ככתובים. כתוב בתורה כתחלת בריאת האדם כפי' בראשית ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה ודרזיל לעבדה זו מצות עשה ולשמרה זו מצות לא תעשה, שנוי כנביאים בישעיה עם זו יצאתי לי תהלת יספרו, ומשולש ככתובים בקהלת כתיב והאלהים עשה שייראו מלפניו, ופי' החסיד בעל חובת הלבבות שתכלית עשית הבריאה היתה בשביל היראה ומהיראה באה עבודה כי ענין יראה נאמרה בעבד כמי'ש אם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי, ובתחיתם ספר קהלת כתיב סוף דבר הכל נשמע את אלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם ודרזיל כי לרבו זה נברא כל האדם, ועוד דרשו כל אדם לא נברא אלא לצוות לזה נמצא שתכלית כל הבריאה לא היתה אלא בשביל האדם אשר יעשה המצוה הרי זאת לפניך שתכלית בריאת האדם לא היתה כי'א לכוונה זאת, ומה רבו כמו רבו כמה פסוקים המורים מהם כיוצא בהם שתכלית בריאת האדם לכוונה זאת. ובזוהר חדש פי' בראשית ד' ייז עיב וזי' ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם ר' יוסי ור' חייא אמרי תרויהו כתיב אל גנת אנו' ירדתי לראות באבי הנחל ראה כמה יש לו לאדם להרהר ולדקדק בלב בכל יום ויום ולפשפש במעשיו ולדקדק בכל עניניו ויהרהר בלבו שלא בראו הקבי'ה ונתן בו נשמה עליונה ומעלה על שאר כריותיו אלא להרהר בעבודתו ולהדבק בו ולא ילך אחר ההכל' כו', עוד שם זי' איר תנחום איר חנילאי לא עשאו הקבי'ה לאדם אלא להשתדל בכבוד קונו ההי' כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו מאי לכבודי להשתדל ולדעת את כבודי ולחשוב ממעשיו שינתן לו חלק טוב לעהיב עיב. ובזוהר פי' בהר זי' בר' קייא עיב כר'ם כי לי בניי עבדים פקודא לעבוד בכל מיני עבודה במקדש ולכר ממקדש בכל אינון פולחנין דאקרי עבודה בצלותא לאשתדלא כתד פקודי אורייתא דכלא אקרי עבודה כעבדא דאשתדל בתר מארי' בכל מה דאצטרך כו' בתרין זינין אקרין ישראל' להקבי'ה אקרין עבד דכתיב עבדי הם. ואקרין בניי דכתיב בניי אתם לה' אלהיכם בזמנין דידע ליה ב'נ' להקבי'ה באורח כלל כדין אקרי עבד דעכיד פקודא דמאריה ולית ליה רשו לחפשא כגניזו וכרוזין דביתאי, כזמנא דידע ליה בינ' בארע פרט כדין אקרי בן רחימא דלי' ככן דחפיש כגניזו בכל רזין דביתאי ואעי'ג דאקרי בן כו' לא יפוק גרמי' מב'לא דעבד למפלח לאבוי בכל פולחנין דאנון יקרא דאבוי והכי אצטרך לכל בינ' למהוי לגבי אבוי בן לחפשא כגניזו ולמנדע רזין דביתאי ולאשתדלא אכתרייהו ולמחזי לגבי אבוי עבד כו' בפולחנא דבינ' פלח ליה לקבי'ה אית פולחנא דאצטרך בינ' לאתכללא בתרווייהו למהוי עבד זכן, לאתעשרא בי'

בקביה ומה איהו דא פולחנא דצלוחא דאצטרך למהוי כה עבד וכן לאתכללא כדרגין עלאין אילין למפלה ולאחנא צלותא ברוא דעבד למפלה פולחנא כתקונא דעלמין ולאחדבקא רעותי ברזין דחכמתא לאדבקא במארי' בגניזין עלאין כדקא חוי, בן אתדבק תדיר באבוי בלא פרודא כלל לית מאן דימחי בידוי, עבד עבד פולחנא דמאריה ואתקין תקוני עלמא מאן דתוי תרויהו בכללא חד בחבורא חדא דא איהו בר נש דאתקין רוא דכל מהימנותא בכללא חדא בלא פרודא כלל ומחבר כלל כחדא דא איהו בר נש דקביה אכרזו עליה בכלל אילין חילין ומשריין דכל עלמין ובכל אינון ריקיעין אודהרו בפלני' מהימנא דבי מלכא דכל גנזי דמארי' בדי' זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי מההוא יומא ולהלאה אשתמודע בר נש ואחרשים בעלמין כלהו בשעתא דאצטרך כל חילין ומשריין כולהו אודהרו למהוי גביה וקביה לא בעי אלא איהו כלחודוי וקלא אתקרי יאזת הוא ליחיד למהוי גביה דיחיד ולאחמסקתא יחיד ביחיד ורזא דתריין כו' עכ"ל.

ולכל יעלה על לב האדם שהשי צריך חיו לעבודתינו כאדון הצריך לעבד שימשו והוא נצרך לשימוש ההוא ע"כ גלה לנו בתורתנו הקדושה אצל הקרבנות אשה ריה ניהוח לה' ודרזיל נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני, נמצא מפורש בשום שכל והבן שמהעבודה אין להשם יתעלה כיא הנחת רוח וכיון שכן הוא שכל עיקר כריאת האדם הוא לעשות נחת רוח ליוצרו ית' השכל מחייב שישתדל האדם כל ימי חייו להרבות נחת רוח להבורא ית' ויתעלה בכל עת ובכל שעה ובכל רגע. אך מהות הנחת עיד כלל היא היראה והאהבה כמאמר הכתוב ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו' ולאהבה וגו' ופרטי היראה הם מליה ופרטי האהבה הם מי' וביחוד מעמך תורתנו הק' יש להבורא ית' נחת גדול וגם מה שמהללים ומשבחים אותו ומספרים תהלותיו מניע לו ית' נחת גדול כמאמר הכתוב עם זו יצרת לי תהלתי יספרו, ואף שברא הבורא עולמות עליונים ושרפים וחיות ואופנים עד אין קץ ותכלית וכולם משבחים ומפארים ומהללים את שם ית' כמבואר במזמור הללו את ה' מן השמים עכ"ל ברא ג"כ את האדם התחתון כגוף הגשמי להללו ולשבחו ג"כ להשם ית' ויתעלה. ועיקר זאת תורת האדם הוא אנחנו עם קדוש כמאמר הכתוב אדם אתם וזה מבואר בפ' הן לה' אלהיך השמים וגו' רק באבותיך חשק וגו', ולא עוד אלא שיש להבורא ית' יותר שעשוע ותענוג משבחיו של אדם התחתון יותר משבחים של כל העולמות כולם. וז"ל הוה"ק פ' אחרי דף ס"ו ע"א תאנא קביה כמה רתיכין כמה חילין אית ליה כמה שולטנין מסנן משתכחין בפולחני' כד זמין להו ישראל בהאי עלמא אכתר לון בכרתין קדישין כגוונא דלעילא אשרי לון בארעא קדישא בנין דישתכחון בפולחני' קשיר לכלהו עלאי בהו בישראל וחרון לא אעלין קמיה ופולחנא לא אתעבד קמיה לעילא עד דישאל עבדין לתתא כל זמנא דישאל משתכחין בפולחניה דמאריה לתתא הינ לעילא ככיכול בזמנא דישאל במלי פולחנא לתתא במלי לעילא ופולחנא לא אשתכח לא לעילא ולא לתתא ועל דישאל במלי פולחנא דקביה כד שראן בארעא הינ לעילא כיש לבתר, אמר קביה ישראל אי אתון ידעין כמה אוכלוסין כמה חילין מתעכבין בגיניכו תנרעון דלית אתון כדאי לטיקם בעלמא אפי' שעתא חדא ועכ"ל כו' עכ"ל. וז"ל פ' בשלח ד' מ"ו ע"א ושבתא דמליק מהאי עלמא דאיהו רחוק יתיר דא ניהא לקביה מכולא עכ"ל. ואף גם זאת שכל החיקונים של כל העולמות תלויים במאמר ומעשה האדם התחתון כי ע"י מעשיו הטובים ותפלותיו התגונים וע"י למוד תורה הקדושה ושאר דבורים הנדברים

איש אל רעהו בעבודת הכורא ית' נחקנים ומתעלים כל העולמות גם להיפך: היו עושה פגמים בכל העולמות, וז"ל כזוהר ד' מיט עיד ת"ח בשעתא דישראל זכאין כורסא יקרא דלעילא אסתלק לעילא לעילא בכמה רחימו ומתחברן עלמין בחדוא וכלהו אתברכין מעמיקא דנחלין ועלמין כלהו אתשקין ואתברכין ואתקדשין בכמה ברכאן בכמה קדושין קביה חדי עמהון בחדוה בשלימא, ובשעתא דישראל לאו אינון זכאין כולא איהו כהפוכא ועכ"ד רחימו דקביה לא אתמנע מנייהו, וכורסי' דליה יתבא עלייה' כאבא על בנין ולא אתמנע מלסתבע עלייהו רחמי כו' ע"כ. וכזה"ק פ' אחרי דף ע"ט ע"א ז"ל אריש חייבין עבדי פגומתא לעילא מאי פגומתא כמה דאוקמינן פגומתא ממש עכ"ל. ופ' האזינו ז"ל ר' רציו ע"א א"ר יצחק כל הני תקונין וכל הני מיצי למחצדא חקלא אתמסרן ותנינן חייבי' עבדי פגומתא כביכול לעילא כו' דכל הני תקונין לא אשתכחו כדקא יאות עכ"ל. ובפ' תרומה ד' קניה ע"א ז"ל רזא דכורסי' קדישא לא אתקין לעילא אלא סגו תקונא דבני עלמא כד אינון בני נשא זכאין וחסידין ויודעי לתקנא תקונין כו' עכ"ל. ובפ' צו דל"א ע"א ז"ל והתקדשתם והייתם קדושים, מאן דמקדש גרמי' מלרע מקדשין ליה מלעילא מאן דמסאב גרמיה מלרע מסאבין ליה מלעילא, מקדשין ליה מלעילא יאות דהא קדושה דמאריה שריא עליה, אבל מסאבין ליה מאן אחר, ואי תימא מלעילא וכי מסאבותא שריא לעילא א"ר חייא חיינו דתנינן בעובדוי דלתתא אתער עובדא לעילא אי עובדא דלתתא היא בקדושה אתער קדושה לעילא ואתי ושריא עליה ואתקדש ביה, ואי איהו אסתאב דלתתא אתער רוח מסאבותא לעילא ואתי ושריא עליה ואסתאב ביה דהא בעובדא תליא מילתא דהא לית טב וכיש קדושא ומסאבותא דלית ליה עקרא ושרשא לעילא. ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא, מה דחלי בעובדא, בעובדא אתער לעילא אתעביד עובדא, ומה דחלי במלין במלין כד אתגור במל' אתער הכי לעילא ואי תימא מלה מאי אתער, אלא הכי כתיב ודבר דבר, ההוא דבר אתער מלה אחרא לעילא דאקרי דבר, דבר ה' אשר היה ודבר ה' היה יקר בדבר ה' שמים נעשו בהא תנינן ההוא מלה מלקא ובקע רקיעין עד דמלקא בדוכתיה ואתער מה דאתער אי טב טב אי כיש כיש כמה דכתיב ונשמרת מכל דבר רע עכ"ל. הנה עיגין תחוינה משרים כי עיקר כונת הכורא ית' וחכלית הברויאה חאא בעבור האדם לתת נחת רוח בעבודתו לית"ש ויתעלה ואשרי האיש ירא את ה' במצותיו חפץ סאד גבור בארץ יהיה לתקן תקונא דלעילא במעשה ובמחשבה ובדבור פי כל צבאו וימיו בעולם הזה ודי בהקרה זו למשכיל.

פרק שני

הנה כל מלאכת העבודה שאמרנו אינו שוה בכל אדם כי לפי מה שתגדל הכרתו בגדלותו ורוממותו של הכורא ית"ש ויתעלה תגדל נפש הפצו ולב שלימותו בעבודתו ית"ש לעסוק בתורתו ולקיים מצותיו ומרות טובות ונתיני' שבתיו והדיותיו ומי יאיר לו סאור. הוזהר הקדוש מרבוי עולמות העליונים לאין קץ ומספר וכל העולמות כגרגור חררל לפניו יתברך ויתעלה אוי בוודאי יתלהב לבו להלצו ולשבתו לית' ויתעלה בתמידות על גדלותו ורוממותו ית"ש בכריאת העולמות שכרא לאין קץ ומספר, ואתיק בקצור נמרץ בכל האפשרי קצת מקומות מרבוי העולמות שכרא יוצרנו וכוראנו ית"ש ויתעלה זכרו לעד כדי לעורר לבב אנוש כערכי ליראתו ואהבתו ית' ולא אעתיק ענין המאמרים בעצמם כדי שלא תכבד על הקורא אעתיק ענין רבוי העולמות הנזכרים מהם בכרי

להקל על המעיין, וז"ל בווה"ח דף מ"ה ע"ד כל נהורין וכל רזין לא סלקין ולא נחתין ולא מתפשטין אלא במשחתא נא בר לעילא לעילא דלית שיעורא ולא קיימא בהאי לאסתכלא ולמנדע כו' קשרא קדמאה תלתא אלפי עלמין קשורין ביה כו' בין עלמא ועלמא אלף עלמין עלמא תתאה מכלהו ארכי' אלף אמין וחמש זרתין, ומפרש בסמוך וז"ל ארכא דההוא זרת שתין רבוא עלמין בהאי זרת אחתקני שמיא בכללא דשתין רבוא עלמין וכל עלמא ועלמא כלול בארבע אלפין אחרנין ההיד ושמים בזרת תכן, עכ"ל. (ולפי מספר הזרת יחשוב האדם מספר האמה ויבין מזה גדולתו ורוממותו של הבורא ית' ויתעלה), ונחזור לראשונות להשלים מאמר הקודם וז"ל עוד והאי קשרא אורכי' תלת אלפי אמין וחמש אצבעין פותי' תלת אלפי אמין כו' בענולא חדא שית אלפי עלמין מהאי קשרי שארי קו המדה לאתפשטא מדיר אלף דהוא עיוקא חדא ואלף דהוא עיוקא לאתחזאה דא ברא ואלין עיוקן אינון מאתן אלף עלמין דכסיף בהו קביה כו' בין עיוקא ועיוקא ח"ק אלף עלמין בין עלמא ועלמא טפח עיוקא תנינא רב סהכרת' כו' ומשחתא דקיימא בקו המדה אקרי משחתא דרבוע עומקא דרבוע דא חמשין זרתין כו' קשרא תנינא כו' האי קשרא כגונא דקשרא קדמאה איהו ושיעורי' דליה ואורכי' ופתי' כההוא גווי ממש (ר"צ ברבוי העולמות הנ"ל) בר דהאי כו' ד' מיו ע"א ז"ל קשרא תליתאה קשרא דא לאו איהו כקדמאה כו' וחושב עולמות עד אין מספר וקץ ותכלית זאעתיק דק מספר מה שיכול האדם להשיג בשכלו ועוד ז"ל אשתכח כההוא בוציצא במדירו שית מאה אלפין עלמין ושתין רבוא אחרנין כו' קו המדה מדיר כו' וקשר חמש מאה אלפין עלמין כו' בהאי סטרא רומי' ופתי' ברזא דנפיק מבוציצא כו' תלת מאה אלפין זרתין (וכבר נח' לעיל אורך הזרת שהוא שתין רבוא עלמין ולפי' יחשוב האדם בתלת מאה אלפין זרתין כמה עולמות בהם) לאתפשט' בתלת מאה עלמין ובין עלמא ועלמא תלת מאה אלף טפחים וכלהו קיימי וכו' ואלין עכדין כו' במשחתא שית מאה אלף עלמין ושית זרתין ושית טפחים כו', ד' מיו ע"ב ז"ל כההוא פשיטו דגונין קיימין במדירו לאורכא ותתא שבע מאה אלף עלמין ושית ותליסר זרתין וכן בכל אינון סטרין כו' אשתכחו אלני גוויין במדירו כו' תמני' ועשרין אלף עלמין ואלף ומאתן מהאי סטרא ומהאי סטרא ותריסר זרתין עד הכי פשיטו כו' והולך-ומונה עולמות לאין קץ ומספר ותכלית, ועוד ז"ל כיון דמטי התם אתפשטת בוציצא וקיימא כו' אשתכח ביה אלף אלפין וארבע מאות רבוא עלמין וכמה רזין כו' לבתר אתפשטת מהאי אתר ומדיר בריבוע חמש קשרין וכל קשרא וקשרא אית ביה חמש מאה אלף עלמין כו' אשתכח תמני' אלף עלמין, עוד עמוד ג' ז"ל שבע אלפי עלמין קיימין בנהירו דמשחתא כו' וחושב עוד התפשטות של קו המדה לאין קץ ומספר ותכלית.

ועוד ז"ל בעמוד ד' האי פשיטו כו' למעכב משחתא כו' איהו אלפי אלפין רבוון עלמין כו' איהו רוא דכתיב אלף אלפין ישמשוני ורבוא רבוון קדמוהי יקומון כו' פשיטו תניינא כו' למעכב ביה משחתא כההוא סטרא אלף רבוא עלמין ושבע מאה אלף וחמשה ושבעין וסימנך ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה וויס לעמודים וזכאין אינון דירעין לאפקא רזין עילאין גוי מהימנותא וירעין למיעל לימינא ולשמאלא כדקא יאות בלא כסיפא וע"ד כתיב והמשכילים יזהירו כוהר הרקיע, ע"כ מאמר קו המדה. ומי שיעיין בפנים במאמר זה יביט יוראה יותר ויותר עולמות עד אין קץ ומספר ותכלית, גם מי שיעיין באדרא קדישא מרכיז עולמות לאין קץ מספר ותכלית יתלהב לבו יותר ויותר לעבוד את יצרו ובוראו ית"ש באהבה עצומה עד מאוד מגודל

ש ע ר   ע ב ו ד ת ה ל ב   ר א ש ו ן   ה

גדלותו ורוממותו לאין קץ וסוף ותכלית וחקר ואעתיק רק במאמר קצר אך לא אעתיק לשון הזוהר בעצמו כי לשונו הקדוש במאמר זה נעלם וסתום מאוד אך אעתיק לשונו הקדוש בל' קריאת המורגל לכל אדם בכדי שיוכל כל אדם להגין ולהשיג מאמרו ברכוי העולמות העליונים, וזה התחלת לשונו בפ' נשא באדרא בדי' ככ"ח ע"ב תאנא, בגולגלתא דרישא תליין כו' ואפרש לאדם שאין עסקו בס' הזוהר ותקונים וזהו בעולמות העליונים הקדושים יש עולם א' עליון ונורא מאוד ומעולם זה יוצאין אורות מצוחצחות במספר זה אלף אלפין רבוא ושבעת אלפים וחמש מאה וכל אור ואור במספר זה נחלק עוד לחלקים קטנים לארבע מאות ועשרים חלקים בחושבן קדוש וכל חלק וחלק מאלו החלקים הקטנים מכל המספר מאיר לארבע מאות ועשר עולמות, ומסיום בזה הל' וכל עלמא ועלמא סתום ונגזי ולית דידע לון בר איהו ר"ל לכד עולם העליון ההוא שטמנו יוצאין מספר האורות הנ"ל ומי שיעיין בפנים בזה"ק, יראה שלא העדפתי ולא חסרתי בהעתיקה מלשונו הקדוש.

עתה אחיי ורעי יחשוב וימנה האדם אותן עולמות הנזכרים במאמר זה לכד לפי מספר האורות המאירים בהם ויראה משם אפס קצוהו מרוממותו וגדלותו של הכורא ית' ויתעלה וזכרו לעד בבריאת עולמות נעלמים לאין קץ ומספר ותכלית גם בשאר מקומות בזה"ק מרכוי עולמות וחילולות לאין קץ ומספר ותכלית וכלם מהללים ומשבחים ומפארים בתמידות להבורא ית' ויתעלה וזכרו לעד וכשהשיג דהעיה רכוי העולמות מבריאת הכורא ית' ויתעלה אמר גדול ה' ומהולל מאוד, ולגדולתו אין חקר, מלכותך מלכות כל עולמים, גדול אדונינו ורב כח לתבונתו אין מספר, ובוראי ראוי לכל איש הישראלי מעם קדוש ליתן הוראה עצומה בלבו ובמחשבתו בתמידות להבורא ית' ויתעלה על שבחר בו וברא אותו בחלקו ובגורלו הקדוש לעבדו בקיום מצותיו ועסק תורתו הקדושה שעייז יוכל להשיג קצת גדלותו ורוממותו של יוצרו ובורא ית' ויתעלה שזה היתה כוונת הכורא ית' ויתעלה בבריאת האדם כעה"ז להכיר גדולתו ורוממותו של יוצרו ובורא ית', וז"ל זה"ק פ' תרומה ד' קנ"ה ע"א ת"ח קב"ה ברא ל"י לבינ ברוא דחכמתא ועבד ליה באומנות סגי ונחת באפנוי נשמתא דחיי למנדע ולאסתכלי ברזין דחכמתא למנדע ביקרא דמארי' כו', עכ"ל. וז"ל פ' פקודי ד' רמ"ז ע"ב האי חיותא קדישא קיימא כד נשמתא סלקא ומטת לגביה כדן שאל לה ברוא דחכמתא דמאריה וכפום היא חכמתא דרדיף אבתרה ואדבק בה הכי יהבי לה אגרא ואי יכל לאדבקא ולא אדבק דחי לה לבר ולא עיילה וקיימא תחות ההוא היכלא ככסופא וכד נטלו גנפיהו איצין שרפים דתחותה כדן כלהו במשי בגנפיהו ואוקרן לה ואתוקרת וזה אתוקרת וקיימא ולא קיימא והכי אתרנת ככל יומא נהירת ולא נהירת ואע"ג דעובדין טבין אית לה בגין דלית לה אגרא בההוא עלמא כאנון דמשתדלי בחכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון ולית שיעורא לאגרא דאינון דירעי חכמתא ביקרא דמאריהון וזאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי דכתיב אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה, עכ"ל ועוד גם זאת מבריות של עולם זה התחתון יוכל אדם להתבונן גדלותו ורוממותו וגודל טובתו ונפלאות של הכורא ית' כי יסד ארץ ומצואה תכל' וכל יושבי בה על מכוני הטבע מששח ימי בראשית שמטפה סרוחה יתהוה במעי הנקבה ולד עם אברים חצונים ופנימים גבורות ה' בזה, מצורף לזה גבורותיו ונפלאותיו במצולת הבטן עם הולד בחדשי העבור כגזכר בגמ' הקדושה וז"ל זה"ק פ' תזריע ד' מ"ג ע"ב ומן יומא דמתעברא אתתא עד יומא דאולירת לא ידעינן בני נשא עובדוי דקב"ה כמה אינון רברבן וכמה אינון עלאין עילאי החיד מה רבו מעשיך וגו',

עכ"ל. וז"ל פ' תולדות ד' קליד ע"ב ת"ח כל מאן דאשתדל באורייתא איהו קיים עלמא קיים כל עובדא ועובדא על תקוניה כדקא יאות ולית לך כל שויפא ושיפא דקיימא ביה בכ"נ דלא הוי לקבליה בריה בעלמא דהא כמה דכ"נ איהו מתפלג שויפין וכלהו קיימין דרגין על דרגין מתתקנן אלין על אלין וכלהו חד גופא הינ עלמא כל אלין בריון כללה שויפין שויפין וקיימין אלין על אלין וכד מתתקנן כללהו הא חד גופא ממש, וכללהו כגונא דאורייתא דהא אורייתא כללהו שויפין ופרקין וקיימון אלין על אלין וכד מתתקנן כללהו אתעבידו חד גופא כיון ראסתכל רוד בעובדא דא פתח ואמר מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קניניך עכ"ל. וכעת יצירתו נופח בו רוח החיוני היינו בכמהות, ובאדם רוח יותר במעלה שיהיו בו כח הדבור, ופלאי פלאות נעשים בענין כח הדבור שבאדם שהכין הכורא ית' באדם חמשה כלי המכמא שמהם תצא הכיב אותיות הקדושים, ומאיכות ומהות הכיב אותיות אין לי עסק לדבר במ טרוב העלמס וחלקם הכורא ית' בחכמתו הנפלאה אלו הכיב אותיות יציאתם לחמשה חלקים שחלק אחע"ה יוצא מהגרונ גיכיק מהחיד דמלנ"ת מהלשון זמשר"ץ מהשניים בומ"ף מהשפתים והנה כי זה כל האדם ירגיש בעצמו החלוקה הנפלאה זו במכמא, אחי ורעי שקלו האמת בדעתכם דרך משל אדם רוצה בקו לשונו להוציא מפיו תיבה בת חמשה אותיות שכל אות הוא ממוצא אחר כגון [ישתבח] השכל מחייב שקודם שיוציא מפיו תיבה זו צריך ישוב גדול מקודם בדעתו ובשכלו באלו מקומות שצריכין לנענע בה תחלה החיד מסיק למהות תוצאות היו"ד מתוכה ואח"כ השיניים לתוצאות השוין מתוכה ואח"כ ה"ל לתוצאות התיו ואח"כ יפטירו בשפה יניעו לתוצאות הכיית מתוכה ואח"כ הגרון לתוצאות החי"ת, והנה כל העם רואים ראייה חושית שהאדם מוצא תיבה זו וכיוצא בלי ישוב סדר כלי המכמא כלל וכלל ולא תיבה אחת כלכד אלא אפילו תיבות הרבה זאיז בלי ישוב ודעת להתנועע תחלה כלי המכמא בכל אות ואות של כל תיבה גבורת ה' בזה וגם לפעמים ארם מדבר מתוך שינתו והחמשה מוצאות המכמא עושים פעולתם מעצמם לדבר דבר בגזירת אומר ועושה בתקון טבע או מששת ימי בראשית בכלי המכמא שבאדם גבורות ה' גבורות ה' בחכמה נפלאה זו וכדואי כל אדם בדברו איזה ענין אף שלא בעסק תורתו ותפלתו יכול ללכתונן במחשבתו גבורותיו ונפלאותיו של יוצרו ובוראו ית' שמו מענין נפלאות לקול אשר יכמא האדם בעצמו כנ"ל ויוכל להיות בתמידות דבוק ביוצרו ובוראו ית' ויקיים הפסוק השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך ודי בזה למשכיל גם גבורות הכורא ית' ויתעלה וחכמתו הנפלאה בשאר בריו וז"ל התיקונים תיקון ס"ט ד' קט"ז ע"א הוא ברא כול' ולית בורא עליה וכי אית דיכול למכרא אפי' יתוש זעיר אלא הוא כו' עכ"ל.

והיה אמונת אתך זה סדר זרעים ואילנות וכל מיני עשבים מה מאוד נפלאות מעשה הכורא בהם כיוצא בהם ע"ד הטבע בגזירת מאמרו מתחלת בריאת העולם ית"ש ויתעלה זכרו לעד וז"ל הזוהר פ' יתרו דף פ' ע"ב אלז ירעין בני נשא כל מה דנטל קביה בארעא וכל מה דישתכח בעלמ' ישתמודעון חילא דמאריהון בחכמתא סגיאה כו' ות"ח לית עשכא ועשכא דאתיילד בארעא דלא הוי ביה חכמתא סגיאה וחיל' בשמיה סגי' כו' עכ"ל ואם אף שנים יחיה האדם מי יוכל למלך גבורות ה' ישמיע כל תהלתו וחכמתו הנפלאה מהנהגתו ע"ד הטבע בגזיר' מאמרו מתחלת בריאת העולם, ומה גם בניסים שהם חוץ לטבע מה גדלו מאוד מעשה ה' ונפלאותיו במצולה כגון בקריעת הים ומי הירדן נכרתו וכיוצא בהם כדואי שהכורא ית"ש עושה ניסים ונפלאו' וגבורו' אף

פעמים כקריעה ים סוף וכיוצא בהם בכל שעה וככל רגע אף בכריאותיו של עה"ז השפל וגם יוכל האדם להתבונן בשכלו ודעתו שבניצוץ קטן אור השכלי שנתן הכורא ית' באדם עולה שמים ויורד תהום במחשבתו ברגע אחד ידבר כמחשבת שכלו דברים שהם ברובו של עולם בשמים ושמי השמים ויבט לארץ מתח' ובתהום הכל ברגע קטן ואל קצוי ארץ וים רחוקים הכל ברגע א' ויכול אדם לחשוב ברגע א' מה שלא הנה יוכל לעשות בעשיה תמידית כל ימי חייו אף אם יהיו הרבה ימיו ומספר ארוכים לאלפים ולרכבות שניו.

גם יוכל האדם להשיג בתורה הקדושה שכליו גדולו ונפלאו עד אין חקר ובחכמות התכונה ובכל החכמו' ואם בניצוץ השכל הקטן הזה שחנן הכורא ית' את האדם יש חכמה נפלאה כזו ק"ו ב"ב של ק"ו הכורא ית' ויתעלה זכרו לעד שהוא מקור כל השכליות והמחשבות שהוא שורש ומקור גם לעולם המחשבה העליונה שמעולם המחשבה העליונ' בא כל השכליות לכל העולמו' שתחתיו ואיך לא יבא ירא' ופחד על האדם במחשבתו שהיא ניצוץ קדוש מעולמו' העליונ' הקדושים והנוראי' יחשוב דברים במלים וכפרט הרהורים רעים רחמנא לצלן ואיך לא יבוש האדם מהמחשבה שלו בעצמו שהוא ניצוץ קדוש כני"ר וז"ל ז"ח ד' ל"ז ע"א כר סליק במחשבה עלאה לבר' עלמא עלא' ותתאה כלא הוי ברגע חדא כו' וכ"נ לתתא אית ליה מחשבא סתימא דלית דידע בה בר קביה בלחודו ויהבה ליה לבינ' למחשב מלין דמצוה כו' דלא יתפני ב"נ לסטרא אתרא כו' ות"ח דהא נעיצן כלהו אמירן סיפא כרישא ורישא כסיפא רישא למנדע לקביה במחשבתו' סיפא דלא לאסטמא מחשבתיה ורעיתו' לסטרא אתרא וכד ב"נ מתדבק בהאי כדון כלהו עלמין מתמלאין ברכאן עלאין דנגדין מן עתיקא סתימא דכלא עכ"ל. ודי בהערה זו, ובשכ"ל זה מזהר האדם מלהסתכל בעיניו בדברים הרעים כמיש עוצם עיניו מראות ברע, גם ארז"ל על חוש השמע אם ישמע דבר שאינו הוגן יכוף אליה לתוכ' והכוונה בזה כי כל החושים שבאדם באים מהשכל והוא המחשבה לכן כשרואה או שומע דבר שאינו הוגן פוגם מחשבתו הקדושה שכאה מעולם העליון הקדוש ועושה ג"כ פגם בעולם העליון ר"ל ע"כ חיוב על האדם לתת אל לבו בתמידות גבורותיו וחכמתו הנפלאה של הכורא ית"ש וביתוד בשעה שמסדר שכחו של הכורא ית"ש כגון בכרכת יוצר מה רבו מעשיך ה' כו' וכדומה יש לאדם להתבונן במחשבתו גבורותיו ונפלאותיו מכל הני"ר אזי בא בלבו של אדם ירא' הרוממות מעוצם התבוננתו ברוממות ונגלות הכורא ית"ש בתמידות, וז"ל הזה"ק פ' ואתחנן ד' רס"ג ע"ב פקודא ה' ליראה בארץ כלל ובארץ פרט והא יראה אוקימנא בגין דאית עלי' דבינ' דחלא מקמי' קביה תדיר ובגין יראה יסתמך בארחיו ויראה הוא אתר דאקרי יראה כד"א לירא' את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלהיך בגין דתמן שריא דחלא דקביה כו' וע"ד בארץ כלל אית דחל"ל ובתר בארץ פרט כד ידע ב"נ מאן איהו יראת ה' ודאי איהו דחלא דחביבותא דאיהו עיקר ויסודא למרחם לית לקביה בתר האי יראה עכ"ד לנטרא כל פקודו דאורייתא למהו ב"נ עכ"ד נאמן לגבי קביה כדקא יאות עכ"ל, והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע בהערה זאת.

פרק שלישי

הנה כי יש סכר במשרים להסביר אנוש כערכי מהות יראת הרוממות על דרך זה הלא עיניכם הרואות את כל היראה והבושה שהארם מתכייש ומתיירא להתקר' אל אדם

גדול ומפורסם מאד בחסידות ופרישות וכתורה כי יפול חתיתו ופתחו על אנשים הפתחים קערכו ומגיע אליהם היראה והבושה מלהתקרב אליו ומה גם לאכול לפניו ולדבר עמו איזה ענין, ובודאי אדם גדול זה לא יענישנו לא במכות רצח ולא בשום דבר מחמת חסידותו הגדולה. למה ירא לך ולמה נפלו על פניך הפחד והיראה להתקרב אליו אין זה כג אם ספאת ידיעתך ומכידך בערך רוממותו וגדולתו בתורתו ובחסידותו ופרישותו הגדולה הגדל הבושה והיראה מלהתקרב אליו ובודאי גדלה החשוקה והרצון של כל אדם להתקרב אליו בכל היכולת ולדבר עמו איזה ענין אך פסיקא אלימא היא הבושה והיראה על פניהם לבלתי התקרב אליו ויראה זו נקראת יראת הרוממות נמצא יראה זו נקראת יראה כזו גורם ההתקרבות להאדם הגדול כי עליך תשוקת החמדה והרצון וקירות לבך ורעיוניך שם כל היום לזכות ההתקרבות לאדם הגדול ולעשות לו רצונו ונחת רוח בכל מה דאפשר אף שלא בפניו הן בדבור הן במעשה ובודאי מקומו של אדם קונות לו בלבו לזכור גדולה אם יעשה לאדם גדול זה איזה שירות ושמוש בכדי שיעשה נחת רוח לפניו ובודאי ג"כ האדם הגדול הזה כשיכיר ויודע לו כאותו אדם כי הוא זה תשוקתו הגדולה והעצומה להתקרב אליו אך מסוה הבושה על פניו אוי פתח בהרדה המסלקת והמציא לו מזור תרב חבילות תחבולות שיחקרב אליו האדם ההוא וידבר עמו כל צרכו ויגיד לו כל לבו ולעשות רצונו ותשוקתו להטיב עמו בכל ענינים על צד היותר טוב הנה זאת חקרנוה כן היא וא"כ איפו זאת עשיה לאדם ילוד אשה יחון כי יכתון רוממותו הגדולה אמור מעתה במשרים כי דבר הנלמד מענינו הוא וק"ו כיב של ק"ו הוא ביראת הרוממות מלכו שיע ממיה הקביה וביש שהוא רב ושליט על כל העולמות שכרא עולמות לאין קץ ומספר בודאי אדם שיודע אפס קצוהו רוממותו וגדולתו וגבורותיו וחכמתו הנפלאה של הבורא ית' ויתעלה ואף רק מהנהגת עה"ז השפל ויבט לארץ ובכל מיני הכריות שבו בודאי נופל על האדם הזה יראת הרוממות ומיד יגיע אליו הפחד והבושה גדולה להתקרב אליו ית'ש דהיינו בבחון אמונת את פחיתת ערכו ושפלותו מגוף העבוד שלו וממיעוט שכלו וישים לנגדו גדול רוממותו וגדולתו וחכמתו הנפלאה של הבורא ית'ש ויתעלה אוי אין לו לאדם מקום בית מנוס מפני פחדו והרר גאונו ית' וכשהשיג דמעי' וראה זו הרוממות אמר אנא מפניך אכרח וגו' ואף יש לאדם בושה גדולה לדבר איזה דבורים לפניו ית'ש מצרכי ענינו כי ירא מגשת אליו ית'ש אך במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו וחסרו הגדולה של הבורא ית'ש ויתע' ודבר זה סתורת משה למדנו כי שם רמו ואין מספר בכמה מקומות בתי'הק שיחקרב אליו וישאל מאתו ית' כל צרכו ויעשה בקשתו בפי משפטים כתוב כי'א צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו. וממך לו נאמר ושמעתי כי חנון אני. גם בפי ק"ש קול רמו אשר נלמד מענין ולעברו בכל לבכם דר"ז איזה עבודה שהי בלב הו"א זו תפלה. גם מרומז בפסוק את ה' אלהיך תירא ואתו תעבוד הרצון בזה אף שאמרתי לך לירא מפניו ית' עכ"ז אותו תעבוד וקצרה היריעה מהכיל כמה פסוקים המפורשים בתורה ובנביאים ובכתובים ע"ז אך בלתי הרשאה זו היה האדם מתירא מתפחד להתקרב אליו ית'ש לדבר איזה דבורים לפניו מגודל שלטנותו ורוממותו ית' כנודע וכנ"ל. ועל היראה זו הרוממות האמתית רמו לנו משרע"ה בתהיק במ"ש מה ה' אלהיך שואל מעמך כי'א ליראה את ה' אלהיך וע"ז רמו ר"ל אין לגבי משה מלחא וזמתי היא שבשביל שגדלה השגתו ברוממותו וגדולתו של הבורא ית'ש ויתרומם יותר מכל ישראל כמעט לאין חכלית כמי'ש ותחסרהו מעט מאלהים גלל כן ממילא בא אליו היראה והבושה

מהכזרא ית' ויתרוםם. וכודאי אדם שהשיג יראה העיקרית יראת ההתרוםמות רחוק הוא מלחטוא כי תפול עליו אימה ופחד ובושה גדולה מהשם יתעלה כי יאמר בלבבו איך אעשה דבר שהיא נגד רצונו ית'ש ויתעלה שהוא רב ושליט כנ"ל, ועל יראת התרוםמות הזה אמר הכתוב ובעבור תהיה יראתו על פניכם לכלתי תחטאו ודי בזה הערה למשכיל.

פרק רביעי

הדרש אשר עכרנו בה להישייר אותה לאנשים כערכ' להבין ולהורות את הדרך שהות ענין יראת ההתרוםמות מעתה הגיע שער הביאור עד מקום שדינו מגעת באיכות הדבר אדם איך יזכה לבוא ליראה זו הרוממות יש אחד והן שני להקימו לבוא לירי יראת ההתרוםמות.

האחד באר מעיין עיונו וכינתו בספרים מגדלותו ורוממותו ית'ש ויתעלה כאמור באריכות למעלה. והשני מפאת ההשגחה ויריעתו ית'ש על כל מעשה בני אדם ויודע מחשבותם כמשיה אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה', עוד נאמר קרא לאמר, חופש כל חדרי כחן רואה כליות ולב, עוד נאמר כי הוא יודע תעלומות לב, עוד נאמר משמים הכיט ה' ראה את כל בני אדם ממכון שבתו השגיה את כל יושבי הארץ היוצר יחד לבם המכין אל כל מעשיהם, ואם אדם אינו מאמין ח"ו בכל הכתובים האלה הוא כופר בעיקר ואין לו חלק באלהי ישראל, ואף כל האומות עיקר מודים שהכזרא יודע מחשבות ורואה כל מעשה בני אדם וזכה אינם מכתשים שכודאי הכזרא שבראם יודע מסתורם כי מי שיש לו מוח בקדקדו יודה על האמת הזה ואמשי' לו להחכירה בדרך משל ומליצה מדבר גשמי והוא להיות מעשה ידי אומן כלי השעות שקורין ויגע'ר כוודאי האומן מנוסה בהכרה שהוא היודע ומשיג בתכלית הידיעה בהילוך זה הכלי בכל גלגליו מגלגליו וכל מי שיש לו מוח בקדקדו יודע שעל כל אומן ואומן במלאכתו ההכרח להשיג מלאכתו על תכליתו בשלימות להיות מזה ראוי מוחשח ועד סמחר יתנו עדיהן ויצדקו בידיעתו ית'ש בהיות כי הכזרא ברא את האדם מתחילת יצירתו עד צאתו לאויר העולם כחכמתו הנפלאה לאין קץ ולאין תכלית שאין שכל האנושי משיג אף אפס קצהו בחתוך אברים פנימים וחצונים גבורת ה' גבורת ה' בזה וביחוד במלאכת תכנית הרוחניות שבו שאין שכל האנושי משיג אף מהות ואיכותו של הרוחניות זו כלל וכלל ואיך הוא המח' את כל האברים הפנים' והחיצונים שכודאי היוצר והכזרא עשה כל זה כחכמתו הנפלאה ואיכ' מן ההכרח ידיעתינו בזה שכודאינו יודע כל מחשבותינו, לכן בעת הסתת יצרו של האדם להטרידו באיזה תאוה אף בספק ספיקא של איסור הן כמעשה דהיינו איזה איסור אכילה ושחיה או של גזל רח'ל וכיוצא בהם הן באיזה מחשבה בטלה שאינו נוגע כלל בעבודת הכזרא ית' ויתעלה וביחוד בהרהור עבירה רחמנא לצ'ן או להליכה בטלה ולדכר במ דברים בטלים רח'ל וכדומה תיכף כאותו רגע שיבא לאדם התאוה והמחשבה ישום האדם אל לבו שכודאי יוצרו וכזראו ית'ש ויתעלה זכרו לער משגיה על המעשה או על המחשבה זו אשר לא טובה בעיניו ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת לעיניו ובפניו ית'ש ויתע' כי מלא כל הארץ כבודו ואוי לי איך ארחוק רגלי השכינ' מלפני שעומדת כנגדי ורואה במעשה או במחשבה זו ואיך אעיו פנים נגדו ית' ויתעלה ואיך אשא פני אל המלך ית'ש ויתעלה אחר פטירתו שהשלכתי אחר גוי יראתו ופחדתי וכחשתי השגחתו אוי לי ואוי לנפשי.

י סו ד ו ש ו ר ש ה ע ב ו ד ה

י

ודברים האלה בהעלותו על לבו בוודאי ירחק לאחוריו מהמעשה או מהמחשבה היא ויחגבר על היצר ואז יהיה עבד נאמן להבורא ית' ויתעלה ויזכה לכל טוב הצפון ונקוט כללא בדרך בעבודת הבורא ית' ויתעלה ועל כלל זה היה כוונת הבורא ית' בכריאת האדם כע"ז השפל וזו היא שבכל עשיית מעשה והדבריים והמחשבות של האדם הן בעסקי שמים הן בעסקי העה"ז עיקר הכוונה בהם שיעשה נחת רוח להבורא ית' ויתעלה שזהו עיקר העבודה וגם עיקר כוונת הבורא ית' שצוה אותנו בכל מצותיו הקדושים בתורתו הקדושה היא רק על כוונה זו כמו שדרו"ז ע"פ אשה ריה ניחח אמר הקביה נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני וגם כוונת הפסוק אם צדקת מה תתן לו כוונתו אם יצדק האדם במעשיו הטובים מה תועלת להבורא יש' מזה רק הנחת שאמר ונעשה רצוני.

פרק חמישי

הלא הוגר מראש בפרקים הקודמים סיבה המסבב יראת ההתרוסמות והאהבה עזה בעבודת הבורא ית'ש ויתעלה עתה באתי לבאר בעז"ה לאנשים כערכי עבודת הלב והמחשבה שהיא העבודה העיקרית שנצטוונו בתורה הקדושה ולעבדו בכל לבבכם המסוכב מיראת התרוסמות ומהאהבה עזה. ולבאר כמה עניני עבודות ככדי שיבא מאלו העבודות נחת רוח להבורא ית'ש וכל העבודות שאבאר בעז"ה הוא בא אל האדם כלכו ובמחשבתו ספאת דבקוהו ואהבה עזה ביוצרו ובוראו ית'ש ויתע' נותן בתמידות אל לבו לתת להבורא ית'ש איזה נחת רוח בכל עת ובכל רגע ויותר במחשבתו כי אף שאין הזמן גרמא לעמוד לשרת בפה מוכשר במחשבה הוא כי מחשבה יכול האדם לעבדו ית'ש בכל עת ובכל רגע, ומאלו כמה ענינים שאבאר יכול המשיכיל למצוא מעצמו כמה פרטי העבודות לכל הדברים אשר נעשו תחת השמש וה' יתן חכמה, הנה כשרואה האדם בכה"כ שנחסר אדם מאנשי בה"כ שהיה רגיל ובא תמיד ועכשיו לא בא יכנים האדם צער גדול בלבו על שנחסר העבודה והנחת רוח מיוצרינו ובוראינו ית'ש ויתעלה שהיה מהראוי לבוא לית'ש מאדם זה דהיינו בענייתו קדיש וברכו וקדוש עם הצבור ושאר עבודות כיוצא בהן ומה גם ת"ח שהיה רגיל גם ללמוד תורה בקביעות ועכשיו מוטל על קרש דוי ר"ל יכנים צער גדול בלבו על שנחסר העבודה ליוצרינו ובוראינו ית'ש מת"ח זה וכן להיפך כשרואה חבירו מתפלל בכוונה עצומה מאוד או שרואה כוונתו העצומה בכל העבודות שיכול להיות שמעבודת ההם בא נחת רוח ליוצרינו ובוראנו ית'ש ויתעלה יכנים בלבו ובמחשבתו שמחה עצומה מאוד ע"ז. וכן שמעתי דוגמת עבודת זו על אדם גדול ומפורסם ר' משה איווער ז"ל כששמע שנו"ד בן זכר בעירו היה שמח שמחה גדולה ואמר נולד עבד להבורא ית'ש כי סן הסתם יבא סן הילד כשיגדל נחת רוח להבורא ית'ש שרוב עמינו עם קדוש רובם כשרים ועובדים ה' המה, ואף שנשמע שנו"דה נקבה בעיר יש ג"כ לשמות שאף מנקה בא נחת רוח ליוצרינו ובוראנו ית'ש שמשבחים להבורא ית'ש ומכ"ש כשרואים איזה נפלאות וגבורות הנעשים בעולם וגם מתפללים אליו ית'ש אודות פרנסתם ומגדלות בניהם לת"ת ומחנכים אותם ג"כ למצות הקדושים, וגם ברוב עם הדרת מלך, וז"ל הזה"ק פ' תרומה ד' קס"ד ע"א ברוב עם הדרת מלך אל"ן אינ"ן ישראל דכתיב בהו כי עם קדוש לתה לדי אלהיך כו' וכד אנ"ן סניא"ן כחושבניהן יקרא דקביה איהו דהא עלא"ן ותתא"ן משכחי שמיה דמלכא עילאה ומשבחן ליה בגין עמא קדישא דא כו' וע"ד ברוב עם הדרת מלך הדורא איהו

דמלכא עלאה קביה עד כאן לשונו, וכיש שמושל על אבי הכן הנולד עצמו לשמוח שמחה עצומה בלבו וליתן הודאה עצומה להבורא יתברך שמו שזיכה אותו בכך להיות עבד ה' ויבא נחת רוח להבורא יתברך מיוצאי חלציו וביחוד כשיגדל קצת כשיכול לחנכו או במצות וביחוד כשיתן אותו למלמד למסוד תורתו הקדושה וגם כל ימי חייו בכל עת אשר אשר עולה על לבו של אביו מלמד תורה הקדושה ומעשיית מצות של בנו יכנים בלבו שמחה עצומה כניל, וגם בעת שבנו מברך איזה ברכה או עושה איזה מצוה וגם אם רואה או שומע מבני אנשים אחרים יש להכנים שמחה בלבו שמה בא נחת רוח להבורא יתיש וכן כיוצא בדברים כאלו וכן להיפך כשמת בר מינן איזה ילד יש להכנים צער גדול בלבו על שנעדר הנחת רוח גדול מבוראנו יתיש שהיה מהראוי לפא מהילד כשהיה נתגדל וגם יש להשתחף ולצער עצמו על צערו של אביו ולחשוב בלבו שאיש הישראלי מעם קדוש יש לו צער כזה על אודות בנו, וביחוד אם בר מינן ימות חיו איזה תיח שבודאי נעדר נחת רוח גדול מבוראנו יתיש ויתע' מלמד תורתו הקדושה ומעשיית מצותיו יכנים צער גדול בלבו עיו ולהוריד דמעות על כונה הניל כי מה שאמרו בגמרא כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקברו בחייו בודאי אין כונת הגמרא הקדושה על העדר האדם כשר כי מה יתן ומה יוסיף להמת בכייתם והצטערם על העדרו מהעולם אך בזוראי כוונת הגמ' עיקר הבכי' והצער על ההעדר הנחת הרוח שהיה בא אל הבורא ית' מאדם כשם הזה שמת ודי כזה. וגם כשיש איזה חולי בעיר ריל אף איזה ילד ובפרט תיח שנפל למשכב חיו צריך האדם לחקור לידע שם אמו ולהתפלל עליו בכל הג' תפלות של יום וכוונת התפלה יהי' רק על כוונה הניל בשביל ניר יוצרו ובוראו יתיש ויתעלה ומפרטי עבודות שבארתי ילמד מתום סן המפורש ותקיש אל השאר פרטים רבים אחרים, ומכללות עבודה זו היא גיכ אם נשמע שאדם אחד הרויח הון רוב במים שלו יש להכנים שמחה בלבו ולחשוב שבודאי יצא מפיו כמה הודאות ושכחים להבורא יתיש עיו גם בודאי סן הסתם יתוסף באדם זה כמה מצות מעשיות בצדקה ובגיח וכיוצא סן ההון שחננו השם יתעלה ומכל זה יבא ניר לית'ב ויתעלה ולהיפך אם נשמע שאדם א' אבד הון רב במים שלו יש להכנים צער גדול בלבו עיו על כוונה הניל. ואעיג דכשם שמברכים על הטובה בשמחה כך חייב לברך על הרעה ואיכ גם מזה אל תנח מלכוא ניר להבורא יתיש מים יוצא בנרעון כסף המצות מעשיות בצדקה וגיח שהיו ראויים לבא כזה. וכן יש להצטער ולהשתחף בצרת חברו כאיזה צער המגיע לו, למשל כשרואה בעת רפש ומיט בחוצות בימי חשון וכסלו איש עני ואביון הולך במנעלים קרועים או בעת הקור גדול בימי טבת ושבת לבוש בגדים קרועי' וסחופים ראוי להשתחף בצער ולחכנים בלבו גיכ צער ויחשב בלבו איך למעט ולהקל צער גדול כזה, גם אם פגע בעת היוקר בעני ואביון ראוי להכנים צער גדול בלבו על צער ודוחק של האביון הזה וכל כיוצא בזה, ואף שאין ידו משגת שיהיה בעזרו של האביון ככמות ופרנסה עכיו למצוה רבת יחשב לו מחשבה זו. וזיל וחי' פ' תרומה דף קיג ע"ב זכאה איהו סאן דמהרתר ההורין מבין לגבי' מארי' דאעיג דלא יכיל קביה מליק ליי רעותא כאלו עבד עכיל. ובפ' פקודי זיל דף ר"ן ע"ב מציין סן התרכים שמה דאלין ארבע דאקרונ' תרכים עיראיל' כו' ואלין אינון קייסין לאשגחא על כל אנון דעבדין עובדין מבין ועל כל אנון דמחשבין מחשבה דמצוה אעיג דלא יכלי למעבד. עירייה קייסא למטר דרום ודא קייסא לאשגחא לכל אינון דמנחמי למסכנא או דצערי לבייהו עלייהו אעיג דלא יכלי לטיהב ליי כו' עכיל. ויש לכיון גיכ

להשתתף בצער השכינה הקדוש' כי בודאי יגיע לה כביכול ג'כ צער מזה ומכיוצא כמ"ש עמו אנכי בצרה ובודאי יבא ממחשבה ומכוונה זו נחת רוח להבורא ית"ש ויתעלה.

ומכללות עבודה זו הוא ג'כ דבר זה באם ראה או שמע באדם א' שעבר על עשה או לית ר"ל יכנים מיד צער גדול בלבו על שנעדר מהכווית נ"ר מזה האדם, ומהצער הגדול שמכנים בלבו בא להכווית נ"ר מזה האדם שציער עצמו על העדר עבודתו ית"ש ויתעלה וזה עיקר העבודה של האדם בעה"ז השפל לשמוח בתמידות במחשבתו מניר שבא לבורא ית"ב מעבודת בני אדם ולצער א"ע על העדר הנחת מהכווית לפעמים כנ"ל. גם אם שומע לפעמים חירוף וגידוף על אמונה הקדושה יש להכנים צער גדול בלבו מאד ומאד ולהתפלל במחשבתו רבון כל העולמים עד מתי ינאץ אויב שמך לנצח שמך הגדול והקדוש וכל כיוצא בזה. ובודאי מהצער והמחשבה זו בא להבורא ית"ש נ"ר שנשתתף בצערו כביכול. ומכללות עבודה זו הוא ג'כ זה כשאדם מצפה שיבא בקרוב מצוה על ידו לקיימה ישמח ויגל מאד ע"ז שיבא ע"י בקרוב נ"ר ליוצרו ובוראו ית' ע"י מצוה זו ואצ"ל על איזה מצוה מקריות שהיא ממילא חביבה מאד על האדם אלא אף על הנצות שתלויים בזמן כגון בערב פסח סמוך לערב ישמח האדם מאד שיקיים לערב מכה מצות דאורי' ודרכנן וכן בכל ערבי הרגלים וערבי שבתות וכיוצא וכ"ש בעת זכעונה של עשיית המצות ישמח ויגל מאד ומאד על ביאת נ"ר מעשייתן ליוצרנו ובוראינו ית"ש ויתעלה וגם מכללות עבודה זו להשכיף לתום דרך באיזה מעשה והנהגה וכוונה טובה ואף שמהראוי הצנע לכת עם ה' ולהסתיר מעשיו הטובים מבי"א מ"ם ראוי לנלות לאדם כשר וצדיק בכדי שיוגע לית"ש נ"ר מזה, ואזי אחר שיגלה לאדם כשר וצדיק ויראה או יבין אשר יעשה אותם האדם הצדיק ההנהגה או כיון אותה הכוונה יגיל וישמח עד מאד על שבא נ"ר ליוצרנו ובוראינו ית"ש וכן כל כיוצא בזה וזוסיף דעת יוסיף לקח וראוי לאדם מאד שירגיל א"ע בכל עת ובכל רגע בכל עניני עבודת הלב והמחשבה וז"ל הזה"ק פ' ויצא דף קנ"ד ע"ב בסתרי תורה. בני עליון קדישי עליונין בריכין דעלמא מוחא דאגוזא כנשו ל'מנדע כו' מאן מנכון די אע"ל ונפק ואיתתקף באלנא דחיי כו' אסתמר מהרהורא בישא כו', וזי ל"י דאתקף בההוא הרהורא מאלנא דחיי כו' בגין דההוא הרהורא טבא מליק לעילא אחיד באלנא דחיי כו' כל קדושין וכל ברכאן אפקין מיני' אחסין חיון לנפשי' ואסוותא לגרמי' עליה אחמר והיה כעץ שתול על מים וגו' כל מליין דעלמא אזלין בתר מחשבה והרהורא כו' בגין דכל קידושין דעלמא אפיק ומשיך בהרהורא טבא כו' ודאי רעותא ומחשבה משוך משיכו ועביד עובדא בכל מה דאצטרך ועיד בצלותא אצטרך רעותא והרהורא לכוונא וכן אנון בכל פולחנין דקביה הרהורא ומחשבה עכ"ל עובדא ומשיך משיכו בכל מה דיצטרך עכ"ל. ובפ' ויקהל דף קצ"ח ע"ב ז"ל קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לב יביאה וגו' ת"ח בשעתה דב"ג שוי רעותי' לגבי פולחנא דמארי, ההוא רעותא מליק בקדמיתא על לבא דאיהו קיומא וימודא דכל גופא לבתר מליק ההוא רעותא טבא על כל שייפי גופא ורעותא דכל שייפי גופא ורעותא דלבא מתחברן כחדא ואנון משכין עלייהו זיהרא דשכינתא לדיריא עמהון וההוא ב"ג איהו חולקא דקביה הוי כו' עכ"ל. ובפ' תרומה דף קס"ב ע"ב ג"כ ז"ל, כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא עכ"ל. (פי, ברעותא הוא הלב כי כן חרנם אונקליוס ע"פ ויתעצב אל לבו ברעותי,) ע"כ דברנו בענין עבודת הלב והמחשבה לבד ודי בהערה זו.

פ ר ק ש ש י

ועתה אנוש כערכי אערוך לפניך שלחן מלא ניר בעודה אשר תעבוד לפניו ית"ש ואבאר עוד בעזיה כמה דברים פרטים בעבודה זו השרשית של נתינת ניר ליוצרינו ובוראינו ית"ש ויתעלה ע"י המחשבה והדבור ומפרטי הדברים אשר אבאר יקיש האדם מעצמו אל השאר כיוצא בהם, וזהו, כשלוטר אדם איזה ספר והיה קשה הכנתו באיזה מקום מלבוא אל כוונת הספר ואחר העיון בא אל כוונתו האמיתי מהראוי ליתן שבת והודי ליתבי"ש במחשבתו וגם בפה מלא ויאמר בשמחה עצומה כזה הלשון רכון כל העולמים אני נתן שבת והודי לשמך הגדול על שנתת לי שכל ובינה להבין תורתך הקדושה והתמימה, גם כשלוטר בתורתנו הקדושה אף כנגלה באיזה דרש נפלא שדרשו רז"ל מיתור איזה אות מהמקרא או מיתור איזה תיבה או מאיזה סמיכות של התיבות והמקראי קדש והיא היא נפלאות מתורתנו הקדושה ע"ד הפשט ומכ"ש אם לומר איזה פירש נפלא בזה"ק ובתיקונים או בשארי ספרי המקובלים ע"ד הסוד והיא היא נפלאות מהבורא ית"ש ויתעלה בעצמו כי אורי"י וקב"ה כולא חד כנודע יש לאדם לשמוח בלבו ובמחשבתו שמחה עצומה מאד על חלקו הטוב שהוא מעם הישראלי שנתן להם כלי חמדה גנוזה קדומה תורת ה' תמימה ונפלאה כזו אחריהם בפייה ירצו סלה ברצוני שבה בשמחה גבורות ה'. גם יש להכניס בלבו שמחה עצומה ואהבה רבה ליוצרינו ובוראינו ית"ש ויתעלה מגדול אלקותו וחכמתו הנפלאה שמיניצוין קטן מאד השכלי שנתן הבורא ית"ש לאדם המחבר הספר או הדרשן יכול להמציא כ"כ שכליות והמצאות בפירושי תורתינו הקדושה וק"ו ביב שק"ו במקור השכליות הוא הבורא ית"ש ויתעלה.

עד הנה עורנו ה' אלקינו לבאר כמה ענינים בעבודה זו של נתינת ניר בעניני שכליות. ומעכשיו חל עלינו חובת ביאור ג"כ כמה פרטי בעבודה זו בעניני הגשמית וזהו כששומע אדם רעמים או רואה ברקים וכירך ברכה הראוי להם ואח"ז שומע ג"כ באותו שעה אף שאין צריך לברך עוד עליהם עכ"ז ראוי לומר בלשון זה גבורות ה' גבורות ה' בשמחה ובהודאה עצומה במחשבתו. גם כל המקריות שיקרה לאדם הן דבר גדול הן דבר קטן וקל מאד בדבר טוב הן להיפך ח"ו לא יחשב לו שהיא מקרי רק יתאמת אצלי שכל הדברים הם בהשגחתו הפרטית ית"ש ויתעלה כמבואר במס' ערכין ד' ט"ז ע"ב עד היכן תכלית יסורין כו' רשב"ג אמר אפי' נתכווננו למזוג לו בחמין ומזוג לו בצונן כו' מר ברי' דר' אבדימי אמר אפי' נהפך לו חלוקו במתניתא חני אפי' הושיט ידו לכיס למול ג' פרוטות ועלו בידו שתיים כו' עכ"ל. הנה עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך דאפי' בדבר קל כמו הושטה למול שלש והוצאה מלאכה גרוקה בגרעין כסף אחת ושתיים עלתה לו הוא בהשגחה פרטית למרק עונו וא"כ צריך להצדיק עליו את הדין כזה ולהודות לית"ש חסדו הגדול שנפרע ממנו מעט וממנו מקיש במדה טובה המרובה על כל הטובה אשר הציילו ה' מאיזה היוק הנראה לו אפילו בדבר קל מאד ליתן הודאה בשמחה להבורא ית"ש. ועל הכלל הגדול הזה צריך האדם בתמידות לשקוף בפלס ומאזני משפט השכל שא לא למנוע ח"ו ניר מהבורא ית"ש מההודאה שהוא מחויב ליתן לו ית"ש ובודאי יש לאדם לחקוק עבודה זו של עשיית ניר ליוצרינו ובוראינו ית"ש ויתעלה על לוח לבו ואל יליזו מעיניו אפי' רגע א. כי על קומב עבודה זו היה עיקר בריאת האדם בעה"ז כנ"ל ובה יקיים הפ' כל הנשמה תהלל יה שררז"ל על כל נשימה ונשימה תהלל יה ולכאורה הוא טן הנמנע כי אף מי שהוא בעל מלאכה אחת

יסוד ושורש העבודה

לעסוק תמיד בתורה יומם ולילה הוא מן הנמנע בזה שלא יבוא מעסק בכמה עתים קטנים ויבוא אז מחשבתו מעבודת הכורא ית"ש ויתעלה ואיך יקיים פסוק כל הנשמת תהלל יה כרד"ל אך אם נתאמת באדם עבודה זו של נתינת נ"ר בתמידות ליוצרו ובוראו ית"ש מפאת אהבתו ותשוקתו העצומה באהבת הכורא ית' ויתעלה אז בכל רגע שיבוא מלמודו יחשוב מחשבה זו בשמחה עצומה הריני מאמין באמונה שלימה שאתה יחיד ומיוחד זו' תיבות אלו יכול לחשוב בכל עת ובודאי מסחשבת, זו יבא נ"ר גדול ליוצרו ובוראינו ית"ש, ומכללות העבודה זו השרשיות של נתינת נ"ר בתמידות לבוראינו ית"ש גם אם יסתכל האדם בדברים הגשמיים של עה"ז כגון על עצים ואבנים ועל כל דבר הגשמי יכוין במחשבתו חכמתו הנפלאה של הכורא ית"ש ויתעלה בצמיהת עץ זו ובצמיהת פירותיה וחכמתו הנפלאה בכריאת אבן זו וכיוצא בהם וביהוד אם יכוין כוונה האמיתית בחכמתו הנפלאה של הכורא ית"ש איך מהעולמות העליונים הקדושים נתהווה מעילה לעילה עד עולם השפל הזה הגשמי חומר העכור הגם גבורות ה' גבורות ה' וחכמתו הנפלאה בזה שאין שכל האנושי משיג אף אפס קצהו ואז ככוונה הנ"ל מוציא האדם ניצוצות קדושות מדברים הגשמיים הנ"ל והיא שורש העבודה של כל התרי"ג מצות של תורתנו הקדושה כנודע מספרי המקובלים ודי בהערה זו. וזה ברור שעיי עבודה זו של נתינת נ"ר בתמידות ליוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה ויתאמץ האדם אל כל מ"ע לעשות אותם בשלימות על צד היותר נכון באופן שיגיע יותר נ"ר ליוצרו ובוראו ית"ש. גם יתרחק האדם אף מספק ספיקא של איסור הן של גזל הן של סאכלות אסורות הן של הרהורים בטלים וכ"ש מהרהורי עבירה רח"ל כי יאמר האדם בלבו לא די שלא אגרום לו ית' נ"ר אלא אף אעשה ר"ל פגמים גדולים בעולמות העליונים הקדושים שהוא נגד רצונו ית"ש ויתע' ובודאי בטענה זו יכתת וישכר היצר ויך מעליו.

פרק שביעי

למען אחי ורעי ארברה נא הפעם ואודיעה נא אתכם את שאהבה נפשי ותדעו נאמנה שא"א שיבא האדם לתכלית העבודה זו השרשית והעיקרית הנ"ל אם לא כשירגיל א"ע לקיים בתמידות שני מ"ע כלליות שבתורה הקדושה. הא' מ"ע של ואהבת לרעך כמוך ובאמת אמר עלי' ר"ע זה כלל גדול בתורה. והב' תלוי' בה והיא מ"ע של בצדק תשפוט עמיתך ושניהם נאסרו בפ' קדושים כי קדוש יאמר לו כשיחמיר האדם בהם בודאי יבא לסדרינה עליונה להקרא קדוש. דהיינו שיאהוב את חברו כנפשו וכגופו ככל ענינים ממש כמו שהוא שמח כשנותן לו השי' שום טובה כן יגיל וישמח בבא שום טובה לרעהו וכן ח"ו להיפך ישחחף עמו בצרתו ויהא נעצב ודואג כמר לבו כאלו ח"ו ה' בא עליו ר"ל, וכן במעשה שיעשה רצון רעהו ממש כמו שעושה לעצמו כל מה שהוא רוצה, וכן לא יעשה לרעהו שום דבר שהוא נגד רצונו כמו שאינו עושה לעצמו שום דבר שהוא נגד רצונו וזהו עיקר כוונת הכורא ית"ש ויתע' בצווי מ"ע של ואהבת לרעך כמוך, ואיתא בזה"ק אף מי שמזכיר איזה ענין משובח של חברו צריך לברכו ואם לא ברך אותו ענשו מרובה וז"ל פ' במדבר ד' קי"ו ע"ב ת"ח האי מאן דאמר שבחא דחבר' דכנוי או דמסונא בעי לברכא ל' ולאודאה עליו ברכאן מנלן ממש דכתיב והנכם היום ככוכבי השמים לרוב לכתר מה כת' ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים וגו' הרין ברכאן הוי חד כו' ואי איהו מני שבחא דחבר' ולא אודי עלי' ברכאן הוא נתפס בקדמתא מלעילא ואי איהו סברך ל' הוא סתברך מלעילא וברכתא

בעי לברכא ליי בעינא טבא כו' מאן דסכך ליי לקיביה עאכו"כ דבעי עינא טבא ולכא טבא ורחמותא דלכא בג"כ. ואהבת את ה' בכל לבבך כו' עכ"ל. ודי בהקרה זו. ומיע של בצדק השפוט עמיתך היינו לדון את חברו לכף זכות בכל ענין ובכל מעשה שיעשה חברו אפי' שהזכות יהי' רחוק מן השכל צוה הכוי"ת לקרב אל לבו דוקא זכות. היא תלוי' ומחוכרת ל"מ"ע של ואהבת לרעך כמוך כי דבר ברור הוא באם שידין לחבירו לכף חובה אפי' פעם א' שוב לא יכול לקיים בו מ"ע של ואהבת לרעך כמוך על כוריי' ושליומותה כפי שאבאר בסמוך בעז"ה. ושני מצות אלו יכול האדם לקיים בכל עת ובכל שעה ובכל רגע דהיינו מ"ע של ואהבת כו' יכול לקיים אותה בכל עת במעשה ובמחשבה, כיצד אם עושה לרעהו איזה טובה כפועל הוא מקיים מ"ע של ואהבת כו' כפועל ואם רואה או שומע על חבירו איזה טובה והוא שש ושסח בלב שלם ממש כאלו בא לו אותה הטובה הרי קיים מ"ע זו של ואהבת כו' במחשבה וכן ח"ו להיפך ר"ל. נמצא מ"ע זו יכול האדם לקיים בכל עת שתכוא לידו אפי' אם הוא במרחץ או בשאר מקום שאינו נקי, וכן מ"ע של בצדק תשפוט כו' יכול האדם לקיים במחשבתו ג"כ בכל עת שיתרחש משא"כ באשר מ"ע ול"ת שבכל התרי"ג מצות, ואף במקום שאין נקי יכול האדם להעלות על דעתו לשמוח בטובה חבירו הן כחול' הן בשבת וי"ט ובחול' יכול ג"כ לצער עצמו בצרת חבירו משא"כ שארי מצות התלויים בזמן או במקום, וגם זה ברור לכל משכיף כי גדול שכר של שני מצות אלו עד מאד כגודע טרז"ל לפום צערא אנרא בחיות ששני מצות אלו אין צווי קיומם תלוי רק בטובתו של חבירו יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום לתת קנאת איש מרעהו בטובת חבירו וגלל' כן הזהיר התנא בסדרה רעה זו וכיוצא בהם יותר מכל העבירות. ואמר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם וכשמתגבר האדם על יצרו מפאת אהבה ויראה של יוצרו ובוראו ית"ש ויתע' לקיים הב' מ"ע אלו על כוריי' בשלימות גדול ממש ככוונת הכוי"ת ויתע' בהם כנ"ל מה רב טוב הצפון לו ועין לא ראתה. ודי בהקרה זו.

פרק שמיני

ומעתי ראוי לכאר האי' כלל'א דנקיטנא לעיל בפרק הקודם שא"א לכא אל תכלית העבודה העיקרית של נתינת ניר להכוי"ת אם לא תוקדם ברנילות שני מ"ע של ואהבת לרעך כמוך ושל בצדק תשפוט גוי'. ואיכה נדע את הדבר, יאמר עליו כי הוא זה ידוע ופשוט כשיש לאדם ח"ו איזה הקדר שמחה והוא מצטער א"ע מאד ע"ז. אזי אם רואה אחרים מצטערים ג"כ על צערן יש לאדם זה קצת ניר בזה, אך אם רואה שאין שום אדם מצטער על צערן או מצטער יותר ויותר כמאמר שאול בחיר ה' ואין חולה מכם עלי פ"י צערי שאינכם חוששים לראוג בצרתי, וזה ידוע שהשכינה מצטערת כביכול ג"כ בצרתו של אדם כמז"ל בסנהדרין בשעה שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראש קלני מזרועי וא"כ המקום מצטער על דסן של רשעים שנשפך ק"ו על דם של צדיקים, עכ"ל הגמרא, הנך רואה בעינך מנוול צער השכינה כביכול בצער האדם וא"כ אם האדם מקיים מ"ע של ואהבת כו' ומצער עצמו בצער של חבירו בזה פקיל ג"כ צער השכינה כביכול ויש לה קצת ניר בזה כאמור, ועוד שבכא איזה טובה על אדם ממילא תרבה הנחת ג"כ למקום ביה הן ברכוי בנים או ברכוי עושר וכיוצא כנ"ל, וכן להיפך כביכול. נמצא כשאדם מקיים מ"ע של ואהבת לרעך כמוך, למשל ששומע שנולד בן לרעהו ושמת שמחה ממש כאלו נולד לו אותו בן ושמת שמחה זו כרי לקיי'

מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת וְגו' וְשִׂמְחַת גִּיכַּ בְּלִבּוֹ שִׂמְחַת עֲצוּמָה עַל שִׂמְחַת גִּיכַּ לְהַבְוִיחַ נִיר גְדוֹל שְׂנוֹדֵל מִי שִׁיעֶשֶׂה לוֹ יִתִּישׁ נִיר כְּשִׁינְדִיל בְּלִמּוֹד תּוֹרָתוֹ וּבִקְיוּם מִצְוֹתָיו הַקְדוּשִׁים נִמְצָא מִזֶּה הַשִּׂמְחָה שֶׁל זֶה הָאָדָם מִכֹּל הַנִּיל מִגִּיעַ לְהַבְוִיחַ נַחַח גְדוֹל וְזֶה שִׂמְחָתָם עַל שִׂמְחָתוֹ נִמְצָא כְּשִׂמְחָה זוֹ עוֹבֵד הָאָדָם לְהַבְוִיחַ עֲבוֹדָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה לְאִין קָץ וְתַכְלִיחַ וּמִזֶּה יִקִּישׁ הָאָדָם לְכֹל שֶׁאֵר טוֹבוֹת שִׁיגִיעַ לְחִבְרָו. וְכֵן חִיו לְהִיפָךְ אִם יִעֲדֵר חִיו אִיזוֹ. טוֹבָה מִחִבְרָו וּמִצִּעֵר עֲצוּמוֹ מֵאֵד עַל צִעְרוֹ שֶׁל חִבְרָו כִּדֵּי לְקַיֵּם מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת כּו' גַּם עַל הַעֲדָר הַנַּחַח מִחִבְרָוִית כִּיכּוֹל נִמְצָא כִּזֶּה שֶׁמִּצְטַמֵּק עֲצוּמוֹ מֵאֵד עוֹשֶׂה גִיכַּ נַחַח גְדוֹל לְהַבְוִיחַ כִּנְיָ. הֵרִי בִּארְתִי שֶׁעֲבוֹדָה זוֹ שֶׁל נַחֲמִית נִיר לְבוֹרְאָנוּ יִתִּי תְלוּי בְּסִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעֲיָכִי. וּבְסִמּוֹךְ אֲבֵאָר שֶׁמִּיעַ זוֹ שֶׁל וְאַהֲבַת תְלוּי דוֹקָא אֵל קִיּוֹם מִיעַ שֶׁל בְּצַדֵּק וְגו' וְדִי כֹה.

עַתָּה אֲבֵאָר בִּי וְגו' דְּבָרִים מִעֲנִין מִיעַ זוֹ וְשֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעֲךָ כְּמוֹךְ וּמֵהֶם יִקִּישׁ הָאָדָם אֵל כֹּל פְּרָטֵי הַדְּבָרִים מִעֲצוּמוֹ וְזֶה הוּא, כְּשִׂרְוָה אֵדָם אִתּוֹ בֵּן חִבְרָו שִׁעֶשֶׂה אוֹ שְׂדִיכֵר דְּבַר שֶׁאִינוֹ הוֹנֵן יוֹכִיחַ אוֹתוֹ וְקוֹדֵם שִׁיּוֹכִיחוֹ עִיז יוֹכִיחַ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ קִיּוֹם מִיעַ שֶׁל הוֹכַח תּוֹכִיחַ אִתּוֹ עִמִּיתְךָ וַיְכִיחֵךְ גִּיכַּ לְקַיֵּם מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעֲיָכִי כִי בּוֹדָאֵי גִיכַּ רִצּוֹנוֹ שֶׁמִי שְׂרֻוָה אִתּוֹ בְּנִיו דְּבַכֵּר שֶׁאִינוֹ הוֹנֵן שִׁיּוֹכִיחַ אוֹתָם וְרֵאוּי שְׂקוֹדֵם שִׁיּוֹכִיחַ אוֹתוֹ יֵאָמֵר כִּפֶּה מֵלֵא הִרְיִנִי מוֹכֵן וּמוֹזֵן לְקַיֵּם שְׁנֵי מִיעַ שֶׁל תּוֹרָה שְׂצוֹנִי בּוֹרָאֵי יִתִּישׁ מִיעַ שֶׁל הוֹכַח תּוֹכִיחַ אִתּוֹ עִמִּיתְךָ וּמִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעֲךָ כְּמוֹךְ. גַּם אִם שִׁמְעַ שִׁיגִיעַ לְחִבְרָו אִיזוֹ הַחֵק אִם לֹא יִשְׁמֹר אִיעַ מְדַבֵּר אַחֵד אוֹ חֵיבֵק גְדוֹל עֲלֵיו בְּסִיעַ זוֹ שֶׁל וְאַהֲבַת וְגו' לְהַגִּיד לְחִבְרָו וּלְזָרוֹ שִׁיּשְׁמֹר עֲצוּמוֹ מְדַבֵּר הַהוּא שִׁיּוֹכֵל לְהַגִּיעַ לוֹ הַחֵזֵק מִזֶּה וְקוֹדֵם שִׁיּאָמֵר וַיִּזַּח אוֹתוֹ יֵאָמֵר כְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה הִרְיִנִי מוֹכֵן וּמוֹזֵן לְקַיֵּם מִיעַ סֵן הַתּוֹרָה שֶׁל וְאַהֲבַת וְגו' וְכֹה יֵשׁ שׁוֹרֵשׁ גִּיכַּ מִעֲנִין מִיעַ שֶׁל הַשְּׂכַח אֲבִידָה כִי כֹל אֵלּוֹ הַמִּצְוֹת מִעֲנִין אִי וּמִעֲנִיָּה וּפְרִיקָה וְדוּמִיָּה וַיִּזַּח הָאָדָם מֵאֵד שֶׁלֹּא יִסְמַע עֲצוּמוֹ מְדַבְרִים כֹּלֵה וְכִיּוֹצֵא, וַיִּלְ חוֹזֵק פִּי תוֹרִיעַ דָּף מִיו עֲרֵב כִּסֶּה דְעוֹנֶשָׁא דְהֵאֵי בִּינֵן בְּנִין מֵלֵה בּוֹשָׁא כֵךְ עוֹנֶשִׁי בְּנִין מֵלֵה מְבֵא דְרֵאִי וַיְכִיל לְמַלְלָא וְלֹא מֵלִיל בְּנִין דְּרַפְנִי כּו' וְדִי כֹה. וּבְכַלֵּל מִיעַ זוֹ הוּא גִיכַּ אִם רֹאֵה בְּגַד חִבְרָו מוֹנַחַת עַל הָאָרֶץ יִגְבִּיהוּ עַל הָאָרֶץ וַיֵּאָמֵר כִּפֶּה מֵלֵא הִרְיִנִי מוֹכֵן וּמוֹזֵן לְקַיֵּם מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת וְגו' הַשְּׂכַח אֲבִידָה כְּאִסּוֹר שְׂצוֹנִי יוֹצֵרִי וְבוֹרָאֵי יִתִּישׁ כִי בּוֹדָאֵי אִם הִי בְּגַד שֶׁלּוֹ מוֹנַחַת עַל הָאָרֶץ הִי מְגַבִּיהוּ בְּכַדִּי שֶׁלֹּא יִפְסִיד. וּמְדַבְרִים שֶׁהַצְנֵתִי לְפָנֶיךָ יִקִּישׁ הָאָדָם לְכֹל הַעֲנִינִים. אֵךְ זֶה בְּרוּר וּפְשׁוּט שֶׁאִין אֵדָם יִכּוֹל לְכֹא אֵל קִיּוֹם מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעֲךָ כְּמוֹךְ עַל אֲמִיתָתָה וְעַל תַּכְלִיחָה בְּשִׁלְמוֹת וְתַמִּירִית אִם לֹא עִמֵּד עַל הַמְדְרִיגָה שֶׁל קִיּוֹם מִיעַ זוֹ בְּצַדֵּק תִּשְׁפּוֹט עִמִּיתְךָ עַד תַּכְלִיחַת בְּשִׁלְמוֹת וּבְתַמִּירִית כִי הַמָּה תְלוּיִם וְאַחֲדוּרִים זֶה כֹה. וְלְהַכִּין זֶה הוּא פְשׁוּט דְחִינּוֹ שְׂרֻוָה בְּחִבְרָו שִׁעֶשֶׂה אִיזוֹ מַעֲשֶׂה אוֹ יִצָּא מִפִּיו אִיזוֹ דְּבוֹר שֶׁלְכַאוֹרָה הוּא נִגְד רִצּוֹן חִבוּרָא יִתִּי יֵשׁ לְדוֹן אוֹתוֹ חֵיכָף לְכָף זְכוֹת וַיִּחְשׁוֹב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ כּוֹהִיל הִרְיִנִי מוֹכֵן וּמוֹזֵן לְקַיֵּם מִיעַ שֶׁל בְּצַדֵּק תִּשְׁפּוֹט עִמִּיתְךָ וַיִּתְאַמֵּץ בְּחַתְמֵאֲמִצּוֹת גְדוֹל בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ לְמִצָּא לוֹ אִיזוֹ זְכוֹת בְּמַעֲשֶׂה אוֹ בְּדַבְרוֹ הַהוּא וְאֵז כְּשֶׁהוּא צְדִיק בְּעֵינֵי בּוֹדָאֵי יִתְאַמֵּץ לוֹ גִיכַּ לְעִשׂוֹת רִצּוֹנוֹ כְּאִיזוֹ עֲנִינִים שִׁיּוֹהִי בִיכְלָתוֹ וְלְקַיֵּם כֹה מִיעַ שֶׁל וְאַהֲבַת וְגו' וְאֵךְ שֶׁהִי פּוֹעָה דְּבַכֵּר זֶה בְּמֵה שֶׁרֵן אוֹתוֹ לְכָף זְכוֹת עֲכִיז עֶשֶׂה רִצּוֹן הַבְוִיחַ שְׂצוּה עִיז בְּסִיעַ בְּצַדֵּק תִּשְׁפּוֹט עִמִּיתְךָ וְבוֹדָאֵי עֶשֶׂה כֹה נִיר לְפָנֵינוּ יִתִּי בְּקִיּוֹם מִיעַ זוֹ. אֵךְ אִם לֹא דָן אוֹתוֹ לְכָף זְכוֹת עַל הַמַּעֲשֶׂה אוֹ עַל הַדְּבָרִים הַהוּא וּמוֹחֵק בְּעֵינֵינוּ בְּחֻזְקַת רִשַׁע בּוֹדָאֵי מֵאֵז וְחֵלָה לֹא יִתְאַמֵּץ כְּשֶׁבִילוֹ לְעִשׂוֹת לוֹ אִיזוֹ טוֹבָה כֹּל יִכְלָתוֹ בְּקַת הַצְּמַרְכוּתוֹ אוֹ עוֹבֵד

ג"כ על מ"ע של ואהבת וגו' כנ"ל. גם הגמרא הקדושה והזה"ק מלאים על כל גדוהם מזה העבודה שרצון הבו"ית ויתע' שילמדו סנגוריא בתמידית על בניו אף בשעה שאין עושים רצונו של מקום ב"ה ולמדו מנדעון ומהושע ומאל"הו, כדמיון האב שיש לו בן שאינו הולך בדרך טובה יודה ע"ז כל בר שכל שעכ"ז רצון האב שילמדו בני אדם על בנו זה תמיד סנגוריא ולדון אותו לכף זכות ובדאי אם ישמע מאיזה אדם שלמד עליו חובה דבר זה היא על אפו ועל חמתו כ"ש בהכורא ית"ש שהוא טוב ומטיב לכל ולא ירח ממנו נדח שרצונו שילמדו על בניו סניגורים ולדון אותם בתמידית לכף זכות ושכרו שמן השמים ידונו אותו ג"כ לכף זכות כסרו"ל בשכת ר' קכ"ז תיר ה"ן את חבירו לכף זכות דנין אותו לכף זכות. וז"ל ז"ח ד' כ"א ע"ב אר"ע אע"ג דיהוי צדיקא רבה מכל ע"מא וי"מר בישא קדם קב"ה או דלמורין על ישראל עונשיה מגי מן כל"הון ולא אשכחנא צדיקא מכא כאל"הו בכל דרא ומשום דאמר דלמורין על ישראל כו' דכתיב כו' בו' שעתא אבאיש סגיא קמ' ת"ח מה כתיב בו' וימצא מראשותיו עונת דצפים מה רצפים אמר קב"ה כד"ן יאות לטיכל מאן דאמר דלמורין על בני כו' א"ר יצחק לא זו א"ל' משם עד שנשבע לפני הקב"ה להורות וכותן של ישראל תמיד וכל מי שעושה זכות הוא מקדים ואומר לפני הקב"ה כך וכך עשה עכשיו פלוגי ואינו זו משם עד שיכתבו זכותי' דההוא גברא דכתיב כו' עכ"ל הזה"ק בקצור. ונחזור לענינינו שאם אדם אינו מקיים ח"ו שני מ"ע אלו על אמתתם בשלימות לבד מה שהוא מבטל כמעט בכל עת שני מ"ע אלו מן תורה ממעט גם נ"ר מהבו"ית בתמידית כנ"ל ולא עוד אלא שעבירה גוררת עבירה רח"ל לעבור על כמה לאוין על לא תשנא את אחיך בלבבך ולאו של נקימה ונטירה וכיוצא. וזה ברור אם אדם ירגיל א"ע לקיים שני מ"ע אלו בתמידות על מכונם ואמיתתם בכל הענינים או בודאי יהי' תפלתו זכה וברורה בלי שום מחשבה זרה ר"ל. ודי בהערה זו.

פרק תשיעי

אך בזאת נאות לכם אחי ורעי. עבודת הבורא ית"ש ויתעלה שעלו זכרונם לטובה בכל הפרקים הקודמים. עוד צריכין אנו למודעי ולהעלות על לב תמיד הכלל הגדול שכתב החסיד בעל חובת הלבבית בשער עבודת האלקים פרק ד' והוא זה שכל מעשה בני אדם לא נחלקו רק אל הטוב ואל הרע, ר"ל שאין לך דבר בעולם בעיני האדם הן במעשיו הן בדבורו הן במחשבותיו הן בראייתו הן בשמיעתו שיהי' לפעמים רשות דהיינו לא מצוה ולא עבירה זה מן הנמנע רק כל חמשה עיני האדם המזכרים א"א להיות רק או מצוה או עבירה רח"ל אף שבעל חובת הלבבות כלל כל הענינים בדרך כלל ע"ש, אך אני אפרש בעז"ה בדרך פרטי כל עיני האדם בפ"ע כדי שיהא נחקק על לב האדם כל עיני חושיו בפרטות וכל חוש יהי' לזכרון תמיד בעיני שכלו ועי"ז בנקל יוכל להזהר מחלק הרע שבו, ופתח דברי יעיר בעיני העש' מעיני אכילת האדם בהיות כי דבר הגורם הוא לכל חטא אשר יחטא האדם בשביעה ונעלם ממנו יראת הכורא ית"ש כמשיה פן תאכל ושבעת וגו' ושכחת את ה' אלקיך וגו'. הנה אכילת האדם לא יצויר כ"א היותו או צווי מהכורא ית' או אזהרה דהיינו אם אוכל מאכלות הסותרות וכדי ספוקו לבד ונזהר מכל אזהרות שנוכר בש"ע מהל' דרך ארץ עושה בזה האכילה מצוה ועבודה להכורא ית"ש כמצות תפילין וציצית כמו שכתב החסיד בעל חובת הלבבות בפרק הני"ל מפסוק הנה נתתי לכם את כל עשב וגו'. ולאכילה' ההוא

יקרא מצוה מטעם כי צדיק אוכל לשובע נפשו כדי שיהא חזק ובריא לעבודת יוצרו ובוראו ית' ויתע' כמבואר בש"ע א"ח סי' רל"א, ובודאי חיוב גדול על האדם לכיין עכ"פ כוונה זו הפשוטה לעת אכילתו לכל ימשול כבהמות נדמו כאכילתו ועל אדם זה נא' צדיק אוכל לשובע נפשו, ואם חסר אחת מכל התנאים הנ"ל אוי עבירה היא בידו, וכיחוד אם אוכל יתר מכדי ספוקו כל יתר כנטול דמי מעבודת הכויית כי איכריו ככדים עליו ויבא מזה בטול תורה וכוונת התפלה וגם גורם ח"ו חולת הגוף כידוע והוא מוזהר ועומד השמרו מאד לנפשותיכם, ועל אדם זה שלהוט אחר המאכלות אמר שהע"ה בחכמתו ובטן רשעים תחסר, היוצא מזה שקוטב אופני אכילת האדם מוסב על א' מאלו השנים או צווי או אזהרה וע"כ צריך האדם להזהר בהם מאד, וכן בענין ההליכה, אם הולך האדם לבית אולמו בה"כ ובהמ"ד או הליכת עולים לו לטובת חבירו או אפי' לאיזה הצטרפות הפרנסה על צד ההיתר או לכריאת גופו הליכה זו היא הליכת מצוה, אבל אם ההליכה אינה מענינים הנ"ל אין רצון ית"ש בהליכה זו ועבירה היא בידו, ועד"ז תמצא בכל עניני מעשה אדם, וכן בדבור, אם דבורו כנ"ר הכורא ית"ש כתורה ותפלה ושכחי הכורא ית"ש ויתעלה או כספור נסים ונפלאות וגבורת הכויית יתע' או לעשות איזה טובה לחבירו או באיזה ק"מ כאמונה, הנה הוא מצוה, וכל דבור שאינם מענינים הנ"ל הם דברים כמ"לם ועובר על מ"ע מן התורה ודברת במ כנודע, וכן כמחשבה, אם חושב בתורה הקדושה כו' כנ"ל היא מחשבה של מצוה ונוטל על המחשבה שכר גדול בזה וכבא, ואם מחשבתו אינו מענינים הנ"ל כלל רק מחשבתו בדברים כמ"לם שאינם נוגעים כלל לעבודת הכורא ית"ש לעבירה תחשב וענשו גדול רח"ל, וכן בראי, אם כוונתו לראות איזה דבר בכדי שיקח איזה יראה ומוסר עד"ז או להבחין מראיתו נפלאות וגבורת הכורא ית"ש בכדי ליתן ע"ז שכח והודאה בפיו וכמחשבתו להכורא ית"ש, או שכוונתו שמראי' זו יבא לאדם איזה טובה או להזהיר ולהציל מפה ויקש רעה לאיזה אדם וכיוצא בזה היא ראי' של מצוה ונוטל עליו שכר גדול, אבל אם ראייתו אינו נכנס בסוג הנ"ל היא ראי' של עבירה כי אכד זמנו על דבר בטל וע"ז נא' בישעיה סימן ל"ג עוצם עיניו מראות ברע כי כל ראי' שאינם בסוג הנ"ל היא רע בעיני ה', וכ"ש אם ראייתו ע"ד ערוה רח"ל, וכן כשמיע' אם היא ע"ד הנ"ל היא שמיעה של מצוה ונוטל עליו שכר גדול, ואם אינה מענינים הנ"ל היא שמיעה של עבירה וענשו רב ר"ל, ואף אם נזדמן פתאום לשמוע דבר שאינו הגון הזהירו רז"ל שיכוף אליו לתוכה וכ"ש שאסור לאדם לכיין לשמוע דבר שאינו הגון שאינה כלל מענינים הנ"ל, נמצא כל עניני האדם הן מעשיו הן דבוריו הן מחשבותיו הן ראייתו הן שמיעותיו לא יצויר רק על א' משתי אלה או על דרך הטוב או ע"ד רע רח"ל ואין בכל עניני האדם שיצויר בו דבר הרשות, והחסיד בעל חו"ה"ל כלל כל ענינים שבארחי כמלות קצרות וז"ל והנה נחלקו מעשי בני אדם אל טוב ואל רע והמשכיל מי ששוקל את מעשיו קודם עשותם במשקל הזה ויבחין אותם כמחשבתו הטובה וכן הכרתו ויבחר בטוב בהם ויעזוב וזולתו כמ"ש הדע"ה חשבתי דרכי וגו' וגם מ"ש החכם (קהלת יב) כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע והנה הכנים המעשה כולם תחת טוב ורע עכ"ל, ור"ל קודם איזה עשי' או דבור או מחשבה או ראי' ושמיע' ישקול האדם בשכלו היטב על איזה ענין יהי' העשי' או הדבור או השמיע' או הראי' או המחשב' אם הוכרר הדבר לפניו שהם מענין עבודת הכויית יעשה וידבר ויתשוב ויראה וישמע ואם לאו יחדל וירחיק מהם כמחוי קשת ואם ילך האדם בתמידית כדרך זו אז

יהי עובד ה' בשלימות כל ימיו ויוכה לראות בנועם ה' ובכל טוב הצפון שעין לא ראתה.

פרק עשירי

אך את זה לא תוכל אחי ורעי לקנות כח ההכרה הזו הנזכרת כפי הקודם כיא בצירוף קניית מדת ההשתוות דהיינו שיקבע בלבו תחלה מדת ההשתוות על אמתותה ושלימותה שיהי' שזה בעיניו השבח והגנאי, ואין מחכב שבח הכריות שמשבחין אותו ואינו ירא מגנותם, כי כל מה שיתענג האדם ממה שישבחוהו כיא וירא מגנותם לעולם לא יהי' עובד אלקים ית' באמת כי בכל איזה מעשה או פעולה שיעשה בעבודת הכריות יאמר לו יצרו עשה כזה וכה ויהי' כך תפארת מן הכריות וכל ישעו וכל חפצו להדר עצמו בפני הכריות כהסתח היצר ועושה מעשים שבהם יהי' לו תפארת מן הכריות אף שאין רוח המקום נוח מן המעשה ההוא ואף בשעה שהוא עוסק בתורה ובאיזה מצוה או בתפלה מתגבר עליו יצרו שלא תהי' כוונתו רק להתפאר בזה בפני הכריות, והתשובה נגד יצרו כתב בחובת הלכות בשער יחוד המעש' פרק ה' וז"ל השב עליו ומה יועילני שבה בני אדם והשם הטוב שיהי' לי בתוכם עם ידיעתי בקיצורי כמה שאני חייב להכורא יתעל' ומה הנאתי בכבודם והדורם ואין להם יכולת להועילני ולא לדחות הנזק מעלי והלא הם בזה כמו הצמח ובעלי חיים שאינם מדברים כו' ומה הוא העה"ז אפי' אם יתפשט זכרי בכלו (ר"ל בכל העולם) ומה מדת ימי ואם יצא בו שמי כשי"כ שזכרי לא יעבור בו חלק קמץ מחלקי הישוב כשיגדל ויפשט ולא יתמיד כיא זמן מועט (פי' כיא חיי הכלו של שנות האדם שיהי' בעה"ז השפל) וישכת כאלו לא הי', ואמר הכתוב אך הכל בני אדם כזב בני איש וגו' ואמר תצא רוחו ישוב לאדמתו, ואמר אין זכרון לראשונים, א"כ טרוד נפשי בו וכוונתי אליו פתיחות נראה וטעות מגונה ממני עכ"ל כקצור, ובוראי אם אדם לא השיג עדיין מדת ההשתוות בלתי אפשר שיהי' עובד השם יתעלה בשלימות ובתמימות וכל' אחד יקח האדם בדעתו למשל אם יתפלל בכונה עצומה ובהתלהכות גדול בין שאר אנשים דהיינו בבה"כ וכיוצא יצייר בלבו לענין זה שאין בבה"כ זה כיא רק שאר בע"ח כי מה הפרש בין כיא ובין שאר בע"ח בענין המשך זמן קיומם בעה"ז השפל כי כמות זה כן מות זה או ישים אל לבו שמתפלל ביער בפני אילנות וצמחים בוראי לא יעלה על לבו שום התפארות מהם ומהמונם, ואם יצרו מתגבר עליו ומכיא בלבו התפארות מאנשים יתגבר עצמו ויחשוב איך אכעוס ליוצרי ובוראי יתיש שמשגיח על מחשבתי שהיא הנף-זמרע ואיך אשא פני אחר פטירתו מן העה"ז השפל לפני יוצרי ובוראי ית', ובפרט מה שנמצא בזה"ק מגודל מעלת האדם ומגודל שכרו בעה"כ המסחיר מעשיו הטובים ועבודת הקודש ממני אדם וכהיפך המפרסם מעשיו הטובים, וז"ל זה"ק פ' חיי שרה ד' קכ"ב ע"ב ופי' שלח לך ד' קס"ח ע"א זכאה איהו מאן דאזער גרמי' בהאי עלמא כמה איהו רב ועלאה כהוא עלמא והכי פתח רב מחיבתא (פי' ראש הישיבה ש' פמליא של מעלה) מאן דאיהו זעיר איהו רב זמאן דאיהו רב איהו זעיר דכתיב כו' ת"ח דלא רבי קביה אלא לראועיר לא אזעיר אלא לדרבי זכאה איהו מאן דאזעיר גרמי' בהאי עלמא כמה איהו רב בעלוי' כהוא עלמא עכ"ל. והאיך לא יפול אדם על הארץ ויבכה בכי גדול עד שלא ישאר בו ממש כח לככות על קניית מדה זו של השחזות ושל הסתרת מעשיו מביא בכל מה דאפשר בכרי שלא יאבד עולמו בעולם הנצח, וז"ל מהר"ח וויטל ז"ל ב"י שערי קדושה הוראת מעשיו

לכריות ידעת משרז"ל ענין אותה האשה שהיתה נענשת בגיחנם על שהיתה מספרת לחברתא היום התעניתי כו' לא די שאינו מקבל שכר אלא שנדון בגיהנם וארז"ל לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ויהי' כל דרכיו לשמים ואם יוכל האדם שיעשה כל דרכיו לשמי' בסתר ולא יפרסם לכריות אפי' אחד מהם שכרו כפול ומכופל מפני שכבוד אלקי' הסתר דבר עכ"ל מהרח"ו. ודי בהערה זו, אך אם יפחה היצר את האדם ח"ו כשכיל גודל מעלת הסתרת מעשיו לקצר בעבודה הכויית דהיינו שלא יתפלל האדם כתמידת כצבור בכונה עצומה בהתלהבו' גדול ושלא יכרך ברכת הנהנין בכונה עצומה כעת ישיבתו עם ביא ושלא ירבה בלמודו וכיוצא בכדי שלא יהא נקרא צדיק וחסיד בין הכריות חלי"ה וחם לשמוע אל היצר כזה וכבר הזהיר ע"ז מאד החסיד בעל ח"ה בשער יחוד המעשה פרק ה' ועיי"ש.

פרק י"א

הנה ראיתי בין מיום השער הזה לפתיחת השערים הבאים אחריו בעז"ה שהשער הזה יהי' סגור כסיום עבודה אחת פרטית רמה ונשגבה מאד אשר כעבודה הזאת עושה אדם תקונים גדולים ונפלאים בעולמות העליונים הקדושים לפי שאצטרך להזכיר עבודה הרמה הזו בהרבה מקומות בחבור הנה מהראוי להציגה בסוף השער הראשון בכדי שיהי' זה השער צדיקים יבאו בו להכין בשערים הבאים אחריו שככ"מ אשר אזכור את שם העבודה זו בקצור ישכיל אחרית דבר מראשיתו כגודל מעלתה וציוורה בכדי שיודרו האדם לקיימה לתת בזה ג"ר ליוצרינו ובוראינו ית"ש ויתע' זכרו לעד. והיא עבודה של מסירת נפש אף אם סוסר עצמו על ק"ה רק בכח ולא בפועל. וגודל מעלת העבודה זו מבואר בזה"ק ובתקונים כמקומות הרבה ובכתבי הארז"ל ומביא ג"כ גודל מעלתה והציב ציונים ככ"מ בתפלה לצייר בלבבו מסירת נפש כאשר יבא זכרונו לטובה בפנים התפלה כיא על מקומו יבא בשלום ובעז"ה אעתיק המאמרים מזה"ק בפסוק היחוד של שמע. ועבודה זו באה לאדם מפאת גדול השוקתו ואהבתו ליוצרו ובוראו ית' ויתעלה בוטר בלבבו למסור עצמו למיתה בכחו דהיינו במחשבתו הן באיזה מקומן של שבחים והודאות כגודל אלקותו ית"ש ויתע' זכרו לעד הן באיז' מקום של תפלה על העדר כבוד המקום ב"ה וכ"ש וע"י מסירת נפש זו אף רק בכח במחשבתו לבד בשמחה עצומה מאד וכוונתו בזה לקדש שמו הגדול בכל העולמות או נתרומם ונתעלה ונתקדש שמו הגדול של יוצרינו ובוראינו ית' ויתעלה בכל העולמות העליונים ותחתונים ובה מכוניע ומשפיל סטרא אחרא מאד מאד עד לעפר וכל העולמות העליונים הקדושים מתגדלים ומתרוממים בזה מאד מאד ועושה בזה ג"ר גדול לאין ערך ותכלית להבורא ית' ויתעל' וזהו עיקר עבודתינו בכל המצות ובודאי המסירת נפש של האדם אף שהוא רק בכח צריך שיהי' בלבא שלים ולא בלבא רחיקא כי הכויית ויתע' בוחן לבות הוא כי דבר פשוט שיחשוב האדם במחשבתו שמוסר עצמו על קרושת שמו הגדול אך מסירה כזו אינו מועיל כלום רק צריך שיגמור בלבבו בהחלט גמור שבודאי יעמוד בנסיון ויעבור עליו כל מיני מיתות משונות ולא יעבור על דת האמונה הקדוש' ויצויר ג"כ במחשבתו שעושים לו כרגע זו כמה מיתות משונות ויצויר ג"כ במחשבתו הצער והיסורים של המיתות ועומד בנסיון והבורא יתברך ויתעלה בוחן לבות ורואה מחשבתו והצוירים של המיתות והיסורים שבמחשבתו שעושים לו כרגע זו ועומד בנסיון זו היא מסירת נפש גמורה אף שהיא רק בכח, אך זה פשוט אצלי שכל בר ישראל אפי' קל שבקלים ימסור עצמו

ש ע ר   ע ב ו ד ת ה ל ב   ר א ש ו ן   כ א

למיתה בפועל ולא יעבור על דת יהודית האמונה הקדושה ובפרט מי שנגע אף קצת בראת אלקים בלבבו, בודאי יחשוב במחשבתו שלא יאבד עולם עומד שכולו ארוך בשביל עולם עובר ובוודאי יסבול יסורים והמיתה שעה מועט בעה"ז השפל והבוז ויקנה כזה עולם העליון שכולו ארוך לעולמי עולמים והבורא ית' ויתעלה משתעשע באדם הזה ככל העולמות ואומר ראו מה ברי' בראתי בעולמי שלא חס על גופו וסבל יסורים קשים לכבודי ומסר עצמו על קדושת שמי אשרי לו ואשרי חלקו, ושמעתי על צדיק אחד ברוריני שחשקה נפשו תמיד מתי יבוא לידו שימסור עצמו על קדושת השם בפועל כי חשקה נפשו לעשות נחת רוח גדול להבורא ית' ויתעלה. ונחזור לענינינו שצריך האדם לצייר דוקא במחשבתו הקבלה של המסירת נפש זה הוא הציור, במיתה סקילה יצייר האדם במחשבתו שהוא עומד על מגדל גבוה מאד וכנגדו עומדים עובדי גלולים ואומרים לו כפור בדי' אלהי האמת ואם לאו אננו זורקין אותך מעל המגדל על הארץ והוא משיב להם אינו רוצה, כי אלהינו אלהי כל הארץ יקרא הוא אלהי ישראל הוא האלהים בשמים מסעל ועל הארץ מתחת אין עוד ולו אכרעה ואשתחווה ויצויר תיכף במחשבתו שדחפו אותו מעל המגדל לארץ ויצויר ג"כ במחשבתו היסורים קשים ומרים שסבל במיתה משונה זו והו הציור של מיתת סקילה ויכול לצייר ג"כ בציור מיתה אחרת דהיינו שזרקו עליו אבנים גדולות מאוד, והציור של מיתה שריפה יצייר ג"כ במחשבתו כנ"ל שרוצים לכופו לכפירה בדי' וגם לפניהם מחתה קמנה עם בדי' ועופרת מהותך על האש ואומרים לו אם אינך עושה כן אננו יוצקים הבדי' לתוך פיך ומשיב להם תיכף ומיד ג"כ כנ"ל ויצויר ג"כ תיכף במחשבתו שפתח בעצמו את פיו ושפכו הפתילה של אבר לתוך פיו ויצויר ג"כ במחשבתו היסורים הקשים והמרים שסבל בזה ויכול ג"כ לצייר מיתה בענין אחר דהיינו שזרקו אותו אל מדורת אש גדול ונורא, והציור של מיתת הרג יצייר במחשבתו ג"כ כנ"ל כאלו חרב מונחת על צוארו כאם לא יכפור בדי' ומשיב להם ג"כ כנ"ל ויצויר במחשבתו שחתכו את ראשו בסיוף. ויצויר במחשבתו ג"כ היסורים שסבל מזה ויכול ג"כ לצייר שאר מיני מיתות. והציור של מיתת חנק יצייר במחשבתו ג"כ כנ"ל יחנקו אותו או ימביעו אותו בנהר ומשיב להם כנ"ל ויצויר תיכף במחשבתו שחנקו אותו עד שיצא נפשו או שהמביעו אותו בנהר גדול שלפניו ויצויר ג"כ היסורים הקשים שסבל בזה זו היא מיתת חנק אך שיכוין האדם במסירת נפש זו שהיא ממש בפועל לקדש שמו הגדול ית' ויתעלה בכל העולמות וכוהן כליו' ולב אלהים צדיק, ובודאי שהעבודה זו הרמה יכול אדם לעשות בכל עת ובכל רגע כי כרגע קטן יכול אדם לצייר במחשבתו איזה מיתה עם סכילת היסורים ממנה וכוונתו ית' ליחד שמו הגדול ולעשות כזה נחת רוח גדול להשם ית' ויתרומם ויתעלה זכרו לעד והכל עולים מתוך המחשבה ויזכנו להיות מהעובדים אותו ית' בחמימות אמן.

נשלם השער הראשון בעז"ה ית' ויתעלה.